

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΚΗ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1951

ΑΡΙΘ. 21

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ ἑναρξίς τῶν ἐργασιῶν τῆς 97ης Συνοδικῆς Περιόδου.— *Μητροπολίτου Λαρίσης Δωροθέου*, Ἀγάπη.— *Μητροπολίτου Ἐδέσσης καὶ Πέλλης*, Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εὐαγγελιστὴς ἐν τῇ Μητροπόλει Ἱερισσοῦ Ἀγ. Ὅρους καὶ Ἀρδαμερίου.— *Ἰωάννου Ν. Καρμίρη*, Ἡ Δ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος (β').— *Σοφοκλῆ Ἀβρ. Χουδαβεργδόγλου*, Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καὶ ὁ τόπος τοῦ Βωμοῦ τοῦ Ἀγνώστου Θεοῦ (τέλος).— Ἡ ἡμέρα τοῦ ΟΗΕ ἐν Ἀθήναις.— Ὑπουργικαὶ Πράξεις.— *Παρατηρήσεων Στήλη*: Ἡ 28ῃ Ὀκτωβρίου.— Τὰ «Ἠνωμένα Ἔθνη»—*Χρονικά*.— *Βιβλιογραφία*.

Ἡ ΕΝΑΡΞΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ 97ΗΣ ΣΥΝΟΔΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Τὴν 9ην π.μ. ὥραν τῆς παρελθούσης Δευτέρας, 29 λήξαντος, συνήλθεν εἰς τὴν ἑναρκτήριον τῆς 97ης Συνοδικῆς Περιόδου συνεδρίαν τῆς ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σπυρίδωνος, ἀπαρτιζομένη ἐκ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Φθιώτιδος κ. Ἀμβροσίου, Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Προκοπίου, Αἰτωλοακαρνανίας κ. Ἱεροθέου, Σπάρτης κ. Διονυσίου, Κοζάνης κ. Κωνσταντίνου, Ναυπλίας κ. Χριστοφόρου, Γυθείου καὶ Οἴτύλου κ. Δημητρίου, Νευροκοπίου κ. Ἀγαθαγγέλου, καὶ Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Ἰακώβου, παρόντων τοῦ νέου Ὑπουργοῦ Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Μιχαήλ, τοῦ παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου κ. Ἰω. Καρμίρη καὶ τοῦ Διευθυντοῦ Θρησκευμάτων κ. Ἀνδρέου Φυτράκη.

Ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος κηρύσσει τὴν ἑναρξίαν τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀπὸ τῆς ἀδελφικῆς χαριετισμῶν πρὸς τοὺς Σεβ. Συνοδικοὺς Συνέδρους καὶ, ἐπικαλεσθεὶς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Παναγίου Θεοῦ διὰ τὴν εὐδόωσιν τῶν πολλαπλῶν ζητημάτων, ἅτινα ἀπασχολοῦσι τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, ὑπεγράμμισε τὴν ἐπιτακτικὴν ὑποχρέωσιν τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν δυνάμεων χάριν τῶν χριστιανῶν καὶ τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος.

Εἰδικώτερον ἡ Α. Μακαριότης ἀπερίθμησε τὰ σπουδαιότερα τῶν ἐπὶ μέρους ζητημάτων, ἢ λύσις τῶν ὑποῶν θ' ἀπασχολήσῃ τὰς ἐργασίας τῆς Ἱερᾶς Συ-

νόδου τῆς περιόδου ταύτης καὶ ὑπέδειξε τὴν σημασίαν, ἣν ἔχουν ταῦτα διὰ τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας. Ὡς τοιαῦτα ἡ Α. Μακ. ζητήματα ἀνέφερε τὰ ἑξῆς:

1) **Τὸ πρόβλημα τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου.** Ἀσχέτως, εἶπε, πρὸς τὴν οἰκονομικὴν πλεurang τοῦ ζητήματος, ἑξακόσαιοι καὶ πλέον ἐνορίαί, ἰδίως εἰς τὴν Β. Ἑλλάδα, στεροῦνται ἱερέως, καθ' ὃν χρόνον οἱ συμμοριτόπληκτοι πληθυσμοὶ αἰσθάνονται ἀπολύτως ἀναγκαίαν τὴν παρουσίαν τοῦ πνευματικοῦ των πατρός. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, ἐν ἀπολύτῳ κατανοήσει τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων, ἐπετευχθῆ νομοθετικῶς μία λύσις, διὰ τῆς ὁποίας ἡ Ἐκκλησία ἀποκτᾷ ἐν τῇ Βορείῳ Ἑλλάδι τοὺς ἀναγκαιούτας ἱερεῖς καὶ ἡ ἀπαθλίωσις ἀμβλύνεται διὰ τῆς παρουσίας ἱερέως εἰς τὸ «χαλασμένο χωριό». Πρέπει ὅμως αἱ Ἱερατικαὶ Σχολαὶ νὰ διαρρυθμισθῶσι κατὰ τὸν παρῶν παρῶντα εἰς αὐτὰς τὴν δυνατότητα, ὅπως ἀνταποκριθῶσι πληρέστερον εἰς τὸν προορισμὸν των.

2) Σπουδαιότερον ἀκόμη ζήτημα, «αὐτόχρημα ἱστορικῆς σημασίας διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν», εἶναι ἡ ἀρξαιμένη ἤδη ἀνέγερσις ἢ ἡ ἐπισκευὴ κατεστραμμένων ναῶν, οἵτινες ἀριθμοῦνται εἰς ὀκτακοσίους καὶ πλέον. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ζήτημα τοῦτο δημιουργεῖ σοβαρὰς ὑποχρεώσεις διὰ τοὺς οἰκείους Ἀρχιερεῖς, ἀπαιτεῖται—ἐτόνισεν—σύντονος παρακολούθησις τῶν ἐκτελουμένων ἐργασιῶν καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀριότητα τῆς ἐκτελέσεως καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐπίτευξιν οἰκονομιῶν, ὥστε νὰ ἀχθῆ εἰς πέρας τὸ ἔργον τοῦτο, ὅπερ εἶναι ὑψίστης σημασίας διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος τοῦ λαοῦ.

3) Τὸ μὴ λυθὲν εἰσέτι ὀριστικῶς **Παλαιοσηρολογικὸν ζήτημα**, ἐξ ἄλλου, ἀπαιτεῖ σύντονον ἐπίσης καὶ ἐντατικὴν προσπάθειαν, καὶ δὴ καὶ τὴν ἐπέκτασιν αὐτῆς καθ' ἅπασαν τὴν χώραν ἀπὸ μέρους τῶν ἐκασταχοῦ Σεβ. Μητροπολιτῶν, διότι χαλάρωσις τῆς ἐπαγρυπνήσεως καὶ τῆς ὄλης σχετικῆς προσπαθείας δύναται νὰ δημιουργήσῃ ἐπιζημίους ἐνοχλήσεις, ὅχι μόνον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ Ἔθνος ὁλόκληρον.

4) Τὸ πολύπλευρον **ζήτημα τῶν ἠθῶν τοῦ λαοῦ**, τὸ ὅπολον δημιουργεῖ ἢ αἰξίσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διαζυγίων καὶ ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν δραμάτων τιμῆς, τῶν φόνων καὶ τῶν αὐτοκτονιῶν, εἶναι ζήτημα ζωτικὸν καὶ φλέγον διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἡ Ἐκκλησία, ἐν προκειμένῳ, δὲν δικαιούται ἀπλῶς, ἀλλ' ὑποχρεοῦται νὰ ἔχη γνώμην ἐπ' αὐτοῦ.

ΑΓΑΠΗ

Μεγάλη έμφανίζεται εις ήμάς ή πίστις, πλουσία ή έλπίς. Τι πρέπει να είναι λοιπόν ή αγάπη, όταν ο 'Απόστολος Παύλος λέγει περί αυτής ότι «είναι μεζών τούτων»; Το μεγαλείον και ή σημασία της αγάπης πρέπει να νοηθί συνειδητώς, όχι μόνον διά βαθέων έρμηνειών, αλλά και διά της όρθης παρατηρήσεως των γνωρισμάτων αυτής.

Γνωρίσματα της αγάπης είναι ή τήρησις των εντολών. Βάσις και πηγή της χριστιανικής αγάπης είναι ή αγάπη του Θεού. 'Ερωτούν όμως, «Πρός τι να παρατηρώμεν αν αγαπάμε τον Θεόν;». Και ή απάντησις είναι πρόδηλος, «Εις τοϋτο ακριβώς, εις την τήρησιν των εντολών». 'Ασφαλέστερον μέτρον άλλο δεν υπάρχει. Τοϋτο πιστοποιεί ή Γραφή. Εις αυτήν ευρίσκομεν χωρία τό έν μετά τό άλλο, τά όποια μάς διεικνύουν «Πρέπει να υπακούετε εις τας έντολάς μου· τότε αγαπάτε Κύριον τον Θεόν... 'Αγαπάτε Κύριον τον Θεόν και τηρείτε πάντοτε τας έντολάς Του» (Δευτερ. 11,13—22)· οϋτω διδάσκει ή Παλαιά Διαθήκη. Και ο Κύριος ήμών, διδάσκει: «Ει θέλεις εισελθειν εις την ζωήν τήρησον τας έντολάς» (Ματθ. 19,17). 'Ομοίως, «'Εάν αγαπάτε με τας έντολάς τας έμάς τηρείτε» (Ιω.

δ) *'Η οικονομική δυσχέρεια της 'Εκκλησίας, τέλος, αποτελεί σοβαρόν πρόβλημα, ζοήζον σοβαράς έπίσης αντιμετώπισεως, διότι εις την 'Εκκλησίαν δεν απέμεινε πλέον ει μή ελάχιστος αριθμός περιουσιακών τιμών λειψάνων.*

'Εν τέλει, ο Μακ. Πρόεδρος επεκαλέσθη την ενίσχυσιν του Δομήτορος της 'Εκκλησίας Κυρίου ήμών 'Ιησού Χριστού επί τό, δημολογουμένως, δύσκολον έργον της 'Ιεράς Συνόδου, κατακλείσας διά του ευαγγελικού «τά άδύνατα παρ' ανθρώποις δυνατά έστι παρά τω Θεώ».

Ομίλησεν ακόλουθως ο ύπουργός κ. Μιχαήλ, ο όποιος αναφερθείς εις τας ύπερ του έθνους θυσίας της 'Εκκλησίας έτόνισεν ότι ή Πολιτεία αναγνωρίζει βαθύτατα τας ύψιστας ύπηρεσίας του Κλήρου και θεωρεί καθήκον να συνδρομή τας προσπάθειάς της 'Εκκλησίας προς λύσιν των άνωτέρω προβλημάτων της. Καταλήγων ειπεν, ότι άκραιά θα είναι ή συμπαράστασις της Κυβερνήσεως επί τό έργον της 'Εκκλησίας.

'Εν συνεχεία ο πρώτος τή τάξει Σεβ. Μητροπολίτης Φθιώτιδος κ. 'Αμβρόσιος, αντιφανήσας, ειπεν ότι μετά πολλής προσοχής ή 'Ιερά Σύνοδος ήκουσε τας άπόψεις του Μακαριωτάτου και τας περί συμπαραστάσεως της Πολιτείας διαβεβαιώσεσις του 'Υπουργού, είναι δε βέβαιος, ότι διά της βοήθειάς του Θεού και του ενδιαφέροντος των Συνοδικών Μητροπολιτών, τό έργον της 'Ιεράς Συνόδου θα ευδοκηθί.

Κατόπιν ή 'Ιερά Σύνοδος κατήρησε τας συνοδικάς επιτροπάς και προσέβη εις την εξέτασιν των θέμάτων της ήμερησίας διατάξεως.

14,15), 'Ομοίως, «Ου πάς ο λέγων μοι Κύριε Κύριε, άλλ' ο ποιών τό θέλημα του Πατρός μου εισελεύσεται εις την Βασιλείαν των Ουρανών» (Ματθ. 7,21). 'Ομοίως, «'Εν τούτω γινώσκομεν ότι έγνωρίσαμεν τον Θεόν ότι τηρούμεν τας έντολάς Αυτού. 'Ο λέγων ότι γινώσκει τον Θεόν και μη τηρών τας έντολάς Του αυτός ψεύστης έστι» (Α' 'Ιωάν 2,3—4).

Τούτο διδάσκει έπίσης και τό παράδειγμα του Σωτήρος, "Οστις προκαλεί την προσοχήν μας εις τό παράδειγμά Του, «'Εάν τηρήτε τας έντολάς μου μενείτε εν τή αγάπη μου, καθώς έγω τηρώ τας έντολάς του Πατρός μου και μένω αυτού εν τή αγάπη» (Ιωάν. 15,10). Κάθε λόγος, τον όποιον ειπε, κάθε έργον, όπερ ανέλαβε και έτελειώσε, κάθε δρόμος, εις όν εισήλθε και έβάδισε, και κάθε λύπη, ήτις παρουσιάσθη, ήτο ταυτοχρόνως και άπόδειξις της αγάπης Του προς τον Πατέρα και ύποταγή εις τό θέλημα και τας έντολάς Αυτού.

Τούτο έπίσης μάς τό διδάσκει και έν βλέμμα εις αυτάς τας έντολάς. Εις τον «μοντέρνον» κόσμον σήμεραν τό πρώτον τοϋτο γνώρισμα της αγάπης θεωρείται ως άνοησία περίπου. Δεν θέλει ο τοιοϋτος άνθρωπος να έννοήση όρθως ότι ο Θεός άπαιτεί κάτι από ήμάς και άπαιτεί την τήρησιν των εντολών Του, την ευσυνειδησίαν, την πιστήν εκπλήρωσιν των καθήκοντων εν τε τω δημοσίω και τω ιδιωτικώ και τω οικογενειακώ βίω. Τοϋτο δεν του άρέσκει, θεωρεί άρκετόν μόνον τό αίσθημα της αγάπης, τας δε έντολάς ως κάτι τό άηδές, ως κάτι τό περιττόν, ως έμποδιστικόν βάρος, τας παραμερίζει και έτσι καταστρέφει την αγάπην.

'Αλλ' ήμεις πρέπει εις αυτόν να αντιπαραθέσωμεν την αλήθειαν και την πραγματικότητα. Δεν δύναται δηλαδή να ύπάρχη οϋδεμία αγάπη του ανθρώπου προς τον Θεόν, χωρίς της τηρήσεως των εντολών. 'Ας μελετήσωμεν τας έντολάς. "Ολοι είναι άποκαλύψει της αγαθότητός Του και της φροντίδος Του δι' ήμάς, προέρχοντα από πατρικήν καρδίαν, έπιθυμούσαν τό καλόν μας. "Οταν αυτά άπορρίπτωμεν, τότε κλειόμεν μιαν πηγήν άτελειώτου ευλογίας και άνοίγομεν συγχρόνως εις την θέσιν της ένα καταρράκτην κατακλυσμού. Και ο ούρανοβάμων Παύλος λέγει, «Πλήρωμα νόμου ή αγάπη» (Ρωμ. 13 10). Διά τοϋτο πρέπει πάντοτε να τό πιστεύωμεν και να τό έκτελώμεν, ότι «'Η τήρησις των εντολών του Θεού είναι ή πλήρωσις της αγάπης».

"Αλλο γνώρισμα της αγάπης είναι ή ενεργός τοιαύτη προς τον πλησίον. Είναι καθήκον να επεκταθί ή αγάπη και προς τον πλησίον και ενεργή δι' αυτόν, διότι εν τή βαθυτέρα της έννοία είναι αγάπη προς τον Θεόν. 'Ο Σωτήρ μάς διδάσκει ότι ή πρώτη έντολή είναι «'Αγαπήσεις Κύριον τον Θεόν σου», δευτέρα δε, όμοία προς αυτήν, είναι «'Αγαπήσεις τον πλησίον σου». Δεν παρέλειψε δε ποτε εις έκαστην διδομένην εύκαι-

ρίαν να διδάσκη και τὰ δύο ταῦτα. Ἀποκλειστικῶς δὲ καὶ ὡς κύριον θέμα χριστιανικῆς εὐσεβείας ἔδειξε τὸ «Ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις» (Ἰωάν. 15,34).

Τις ἡ σημασία τοῦ γνωρίσματος αὐτοῦ; Παρουσιάζει καὶ χαρακτηρίζει τὴν χριστιανικὴν κοινωνίαν καὶ οἰκογένειαν. Πόσον ψύχος, ἀτυχῶς, ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον χωρὶς αὐτήν; Πόσον μῖσος, πόση διχόνοια, πόση κακία, πόση διαίρεσις, πόσαι ἐριδες, πόσοι πόλεμοι καὶ μάχαι, πόσαι καταστροφαι ὑπάρχουσι; Ἡ ἀγάπη, ἡ ἀκτίς τῆς Θεότητος, πρέπει νὰ διασχίσῃ τὰ μελανά αὐτὰ σύννεφα καὶ νὰ φωτίσῃ τὴν κοιλάδα τῶν δακρύων, ὥστε οἱ ἄνθρωποι νὰ ἀναγνωρίζονται μετὰ τῶν ὡς τέκνα τοῦ Θεοῦ, νὰ ἀλληλοσέβωνται, νὰ βοηθῶνται, νὰ συνεργάζονται. Ἡ «Βασιλικὴ ἐντολή» πρέπει νὰ ἐγκαθιδρυθῆ, ἐπὶ πλέον, ἐναντι τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν ἀπαιτήσεων τῆς φιλαυτίας, ὡς καὶ ἐναντίον τοῦ μίσους καὶ τῆς πάλης τῶν τάξεων. Ὁ κόσμος δὲν ἔχει ὡς ἀπαραίτητον διὰ τὴν ζωὴν ἢ τὴν βασιλείαν τοῦ μέλλοντος οὐρανοῦ κόσμου ὅπερ πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀγάπη.

Ἡ ἀγάπη, σὺν τούτοις, μᾶς συνδέει εἰς κοινωνίαν ἁγίων. Οἱ πάντες ἔχομεν ἓνα Θεόν, μίαν πίστιν, ἓν βάπτισμα (Ἐφεσ. 4,5). Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐχύθη εἰς τὰς ψυχὰς μᾶς, ἴδρυσεν καὶ κυβερνᾷ τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν Μητέρα τῆς ἀγάπης. Ἡ Ἐκκλησία ἐκτιμᾷ καὶ κρατεῖ ὑψηλὰ τὴν φιλανθρωπίαν καὶ τὴν ἐπιδεικνύει πανταχοῦ. Ὅπου ἡ ἀγάπη ἔχει θέσει τὸν πόδα τῆς, ἐκεῖ ὑπάρχει ἡ εὐχὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ, ὅπου ὑπάρχει ἡ Ἐκκλησία, ἐκεῖ ἀντηχεῖ τὸ ὄρατον ἄσμα τῆς ἀγάπης. Καὶ ἀντηχεῖ μέχρι τῆς πτωχῆς εἰς εὐσέβειαν ἐποχῆς μᾶς καὶ θὰ ἀντηχῆ εἰς τὸν αἰῶνα. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ φροντίζωμεν νὰ δεικνύωμεθα ὅλοι ὡς παιδιὰ γνήσια τῆς Μητρὸς ταύτης τῆς ὡραίας ἀγάπης, νὰ ἀπονέμωμεν εἰς αὐτὴν βαθὺν σεβασμόν, τιθέμενοι μὲ ζῆλον καὶ αὐταπάρνησιν πανταχοῦ καὶ ἐθελουσίως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀγάπης, διὰ νὰ ἔχωμεν καὶ ἡμεῖς τὸ γνώρισμα τοῦτο, μέχρι τῆς τελευταίας ἡμέρας, ὅπου, κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Σωτῆρος, θὰ εὐρεθῶμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν μεγάλην πλατεῖαν τῆς ἀναγνωρίσεως ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τῶν ἐκλεκτῶν.

Ἄς ἀφήσωμεν λοιπὸν νὰ λάμπῃ ἡ διπλὴ αὐτὴ ἀκτίς τῆς ἀγάπης μέσα εἰς τὸν σκοτεινὸν αὐτὸν κόσμον. «Τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει». Ὁ Σωτὴρ προεῖπε τοῦτο ὡς ἓν τελειωμένον γνώρισμα τῆς ἀληθοῦς ἀγάπης, «Γινώσκετε ὅτι ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, διότι οὐκ ἐστὲ ἐκ τοῦ κόσμου» (Ἰωάν. 15, 18). Δυστυχῶς σήμερον πληροφορεῖται αὐτό, ὅταν προσπαθοῦν νὰ θέσωμεν περιορισμοὺς εἰς τὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπην μᾶς. Ὁ κόσμος ἕως κατ' ἐξακολούθησιν ἔχει ἀνάγκην τῆς ἀγάπης καὶ θὰ ζητῆ αὐτήν. Αὐτὴ μόνον θὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ τοὺς πολέμους, ἀπὸ τὴν διάσπασιν τὴν κοινωνικὴν, ἀπὸ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΗΣ ΕΝ ΤΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙ
ΙΕΡΙΣΣΟΥ ΑΓ. ΟΡΟΥΣ ΚΑΙ ΑΡΔΑΜΕΡΙΟΥ

Ἐπὶ τῇ χιλιοστῇ ἐννεακοσιοστῇ ἐπετηρῆδι
τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ὁλος ἐξαιρετικὴν τιμὴν καὶ εὐτυχίαν ἡμῶν λογίζομεθα, διότι ἡ Θεία Χάρις μᾶς ἠξίωσεν νὰ ποιμάνωμεν Ἐπαρχίαν, τὴν ὁποίαν ἔχουν καθαγιασθεῖς τὰ βήματα τοῦ μεγάλου τῶν Ἐθνῶν Ἀποστόλου Παύλου καὶ εἰς τὰ ὄρια τῆς ὁποίας ἐναντιοῦν τὰ θεῖα του ῥήματα «εὐαγγελιζόμενον τὸν Ἀναστάνα Ἰησοῦν».

Θετικὴν μαρτυρίαν, στηριζομένην ἐπὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, καὶ δὴ τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, ἔχομεν, ὅτι ὁ θεῖος Παῦλος, κατερχόμενος ἀπὸ τῶν Φιλιππῶν μετὰ τῶν ἀκολουθῶν αὐτῷ «καὶ διοδεύσαντες τὴν Ἀμφίπολιν καὶ Ἀπολλωνίαν, ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην. (Πράξ. ΙΖ' 1.).

Κατ' ἀρχαιοτάτην καὶ ἐρριζωμένην παρὰ τῷ λαῷ παραδόσιν, γνωρίζομεν ὅτι ὁ μέγας Ἀπόστολος ἐπεσκέφθη τὴν ἀρχαίαν Ἀκανθον, σημερινὴν Ἱερίσσον, κειμένην 3—4 χιλιόμετρα Β.Α. τοῦ Ἰσθμοῦ τοῦ Ζέφρου, ὅστις χωρίζει τὴν κύριον Χαλκιδικὴν ἀπὸ τῆς Χερσονήσου τοῦ Ἄθω.

Τὰς ἀνωτέρω δύο παραδόσεις, τὴν τε θετικὴν καὶ μαρτυρημένην, ὡς καὶ τὴν ὡς ἀληθῆ τοιαύτην καὶ παραδεγεμένην ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ἐρχόμεθα νὰ περιγράψωμεν δι' ὀλίγων, ἀναφέροντες ὠρισμένας παρὰ τῷ λαῷ ἀντιλήψεις.

*
Ἡ Ἀπολλωνία—πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἐτῶν Παζαρούδα ὀνομαζομένη ὑπὸ τοῦ λαοῦ, διότι ἐκεῖ ἐλάβανε χώραν ἐβδομαδιαία ἐμποροπανηγυρις, καὶ κατακεῖτο κυρίως ὑπὸ Τούρκων,—κεῖται ἀριστερὰ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Θεσσαλονίκης—Καβάλλας, ἴτοι τῆς ῥωμαϊκῆς Ἐγνατίας ὁδοῦ, καὶ εἰς τὸ 58ον χιλιόμετρον ἀπὸ Θεσσαλονίκης καὶ ἐπὶ τῆς νοτίας ἀκτῆς τῆς λίμνης Βόλβης. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἤκμαζεν ὡς σπουδαιότατον στρατιωτικὸν κέντρον, διότι ἀπὸ τὸ στενὸν τῆς σημερινῆς Ρεντίνας, ὁπόθεν διέρχεται ἡ Ἐγνατία ὁδός, ἀπέχει μόνον 12 χιλιόμετρα—καὶ σφύζονται ἐδῶ ἀρκετὰ εἰρήνια ῥωμαϊκοῦ καὶ εἶτα βυζαντινοῦ καὶ μετέπειτα τουρκικοῦ ἰσχυροτάτου φρουρίου, ἀλλὰ καὶ νῦν ἰσχυρῶς ὠχυρωμένης ὑπὸ τῶν συμμάχων κατὰ τὸν Ἀ' παγκόσμιον καὶ κατὰ τὸν παρελθόντα πόλεμον ὑπὸ τῶν Γερμανῶν τοποθεσίας. Τὸ στενὸν τοῦτο ἀπὸ τοῦ σημείου, ὅπου τὸ φρούριον καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀρκεταὶ ἡ ἐκροὴ τῶν ὑδάτων τῆς Βόλβης πρὸς τὸν κόλπον τοῦ Σταυροῦ, διήκει εἰς μῆκος 6 περίπου χιλιομέτρων καὶ εἶναι σχεδὸν ἀδιάβατον, ἐὰν ὑποστηρίζηται δι' ὀλίγων στρατιωτικῶν δυνάμεων. Ἐντὸς τῶν εἰρημίων τοῦ φρουρίου τῆς Ρεντίνας δεικνύνται τὰ θεμέλια,

τὴν ψυχρὰν φιλαυτίαν, ἀπὸ τὸν ὑπερήφανον ἐγωισμόν καὶ θὰ μᾶς ὀδηγῆ πάντοτε εἰς τὴν προθυμίαν τῆς βοηθείας πρὸς τὸν πάσχοντα, θὰ μᾶς ὀδηγῆ πρὸς ἁγίαν θυσίαν ὑπὲρ τοῦ ἄλλου.

† Ὁ Ἀσπίτης ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ἀρχαία ἐμφανή ἀκόμη, ναοῦ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

Ὁ Λήκ κάμνει τεράστιον λάθος τοποθετῶν τὴν ἀρχαίαν Ἀπολλωνίαν παρὰ τὸν σημερινὸν Πολυγύρον, διότι ἐκεῖθεν ἡ Ἐγνατία ὁδὸς δὲν διέρχεται, οὐδὲ πάροδος τις τῆς Ἐγνατίας ὁδοῦ ἠδύνατο νὰ διέσχηται διὰ τοῦ σημερινοῦ Πολυγύρου, ἐφ' ὅσον καὶ σήμερον τοιαύτη πάροδος δὲν ὑπάρχει καὶ ἡ ἀπόστασις ἀπὸ τῆς Ἐγνατίας ὁδοῦ μέχρι Πολυγύρου εἶναι πλέον τῶν 40 χιλιομέτρων.

Εἰς τὴν Ἀπολλωνίαν ὑπῆρχε σπουδαιότατος ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, τὰ εἰρηπία τοῦ ὁποίου ἀνασκαφέντα πρὸ ἐτῶν ὑπὸ τῶν Ἀγγλων ἀπεκάλυψαν σπουδαιοτάτας ἀρχαιότητας.

Ὀλίγον ἀριστερότερα τοῦ πρὸς βορρᾶν βλέποντος, ὑφούται κροκαλοπαγῆς ὀγκόλιθος. Τὸν ὀγκόλιθον αὐτὸν ἡ παράδοσις, χανομένη εἰς τὰ βῆθη τῶν αἰώνων, θέλει ὡς βῆμα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου οὗτος ἐκήρυξε τὸν «ἀναστάντα Ἰησοῦν» εἰς τὸ ἑλληνορωμαϊκὸν ἀκροατήριόν του. Ἐδῶ, κατὰ τὴν παράδοσιν, διὰ θαύματος τοῦ ἰδίου Ἀποστόλου ἀνέβλυσεν ἡ ὀλίγον παρέχει ἀπέχουσα πηγὴ, ἣτις θεωρεῖται καὶ Ἁγίασμα αὐτοῦ.

Τὴν πηγὴν ταύτην περιβάλλει εὐλάβεια καὶ θαυμασιὸς τοῦ κόσμου τῶν κύκλω χωρίων. Καθ' ἐκάστην Παρασκευὴν τὴν πρωίαν ἔρχονται αἱ γυναῖκες τῶν τριγύρω χωρίων, ἀνάπτουν τὰ εὐλαβικά κεράκια τους, ψάλλουν παράκλησιν καὶ τροπάρια πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὑδρεύονται ἐκ τῆς πηγῆς ἁγίασμα καὶ με αὐτό, με πίστιν καὶ εὐλάβειαν, ραντίζουν τοὺς ἀγρούς, τοὺς οἴκους, τοὺς κήπους, τὰ ποιμνία τῶν.

Καὶ εἶναι συγκινητικὸν τὸ θέαμα νὰ βλέπῃ τις πεντακοσίας καὶ πλέον γυναῖκας καὶ με τὸ ἥλιοπύρι τοῦ καλοκαιριοῦ καὶ τὸν κρυμὸν τοῦ ψυχροῦ μακεδονικοῦ χειμῶνος καὶ με τὰς βροχὰς τῆς ἀνοιξέως καὶ τὰς νεροποντὰς τοῦ φθινοπώρου, νὰ τρέχουν εἰς τὴν πηγὴν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, νὰ ὑδρεύονται ἐκεῖθεν ἡγιασμένον νεράκι καὶ ἔπειτα ὡς μία ποικιλόμορφος καὶ ποικιλόχρωμος λιτανεία νὰ ἐκχύνονται πρὸς τὰ χωρία, τὰ σπήτια, τοὺς ἀγρούς, τὰ ποιμνία τῶν, καὶ νὰ ραντίζουν ταῦτα καὶ νὰ τὰ ἀγιάζουν!...

Ἐπὶ τουρκοκρατίας, οἱ κωαμεθανοί, ἀσφαλῶς, εἶδον τὴν παράδοσιν αὐτὴν καὶ τὴν ἐσφετερίσθησαν, ὅπως καὶ τόσας ἄλλας παραδόσεις ἑλληνικὰς καὶ χριστιανικὰς, πρὸς ἴδιον ὄφελος. Οἱ τούρκοι εἶχον ἰδιοποιηθῆ τὴν ἱερὰν πηγὴν καὶ ἀντὶ ὀλίγων παραδόν ἐπέτρεπον εἰς τὰς χριστιανὰς γυναῖκας νὰ πλησιάζουν καὶ νὰ ὑδρεύονται ἀπὸ τὴν πηγὴν καὶ νὰ προσκυνοῦν εἰς τὸν βράχον τοῦ Ἀποστόλου. Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ Τούρκοι ἠδλαβοῦντο τὴν πηγὴν αὐτὴν καὶ τὸ νερὸν τῆς ὡς ἀλεξίκακον φάρμακον μετεχειρίζοντο ἐναντίον ἀσθενειῶν ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν. Ἀλλὰ καὶ ἀκόμη οἱ χριστιανοὶ τῶν τριγύρω χωρίων κατὰ τὸν τελευταῖον ἐναντίον τῶν κομμουνιστῶν ἀγῶνα, με τὸ νεράκι τῆς θαυματουργοῦ πηγῆς ἐράντιζαν τὰ σπήτια τῶν, πιστεύοντες ὅτι τοῦτο ἐπενηργεῖ προστατευτικῶς ὑπὲρ αὐτῶν ἐναντίον τῶν τεράτων καὶ ἀπατριδῶν ἀνταρτοκομμουνιστῶν, οἱ ὁποῖοι

καθ' ἐκάστην ἐσπέραν ἐπετίθεντο ἐναντίον τῶν χωρίων νὰ τὰ διαρπάσουν καὶ νὰ τὰ αἰχμαλωτίσουν.

Ἀτυχῶς, ὅπως πάντα συμβαίνει, καὶ ἐδῶ ὁ χριστιανικὸς κόσμος ἐλησμόνησε τὸν μέγαν Ἀπόστολον καὶ δὲν τὸν ἐτίμησε καθῶς συνέβη καὶ ἐν Θεσσαλονίκη καὶ Βεροῖα καὶ ἀλλαχοῦ, οὔτε με ἐν παρεκλήσιον. Ἡμεῖς δὲ εὐρόντες ναὸν ἐδῶ, διότι πρὸ τινων ἐτῶν εἶχε καταστραφῆ ὑπὸ τοῦ σειμοῦ, ἐθέσαμεν τὰ θεμέλια νέου ναοῦ εἰς τὴν νοτίαν παρυφὴν τῆς κωμοπόλεως καὶ παρὰ τὴν ὁδὸν εἰς θεῖον ἐμφανῆ καὶ περιβλεπτον καὶ ὅστις θὰ τιμηθῆ με τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου Ἀποστόλου. Ὁ ναὸς κτιζόμενος προχωρεῖ καὶ ἔχει φθάσει ἤδη μέχρι καὶ τῆς στῆγης.

Σήμερον οἱ χριστιανοὶ τῆς Ἀπολλωνίας ἐκκλησιάζονται εἰς ἓνα ἄθλιον τουρκικὸν τεκέν.

Καὶ ἐρχόμεθα τώρα εἰς τὴν ἀμάρτυρον Γραφικῶς, πλὴν βαθύτατα παρὰ τῷ λαῷ ἐρριζωμένην, παράδοσιν, τὴν ἀφορῶσαν τὴν παρουσίαν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς Ἀκανθος, τὴν σημερινὴν Ἱερισσόν.

Ἐπάνω εἰς δύο ὑψηλοὺς λόφους, δεσπόζοντας τοῦ ἀπεράντου πρὸ αὐτῶν ἀπλουμένου πελάγους τοῦ Αἰγέως καὶ τοῦ Ἰσθμοῦ τοῦ Ξέρξου, 3—4 χιλιομέτρα ἀπεχόντων, ἔκειτο ἡ πλουσιωτάτη καὶ ὀχυρωτάτη ἀρχαία Ἀκανθος, τῶν Χαλκιδικῶν ἀποικία, διαδραματίσασα σπουδαιότατον πρόσωπον κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς τοῦ ἀρχαίου καὶ τοῦ μετέπειτα μέχρι ἐσχάτων Ἑλληνισμοῦ. Ἡ ἀρχαία Ἀκανθος περιεβλήλετο ὑπὸ ἰσχυροτάτου φρουρίου, τοῦ ὁποίου μεγαλοπρεπῆ εἰρηπία σώζονται μέχρι σήμερον, μαρτυροῦντα τὴν ἀκμὴν τῆς πλουσιωτάτης καὶ σπουδαιοτάτης αὐτῆς πόλεως τῆς Χαλκιδικῆς. Ἐπὶ τῆς ἰδίας τοποθεσίας διεδέχθη αὐτὴν ἡ σημερινὴ Ἱερισσὸς μέχρι τοῦ 1932, ὁπότε τελείως ὑπὸ τοῦ τρομεροῦ ἐπισυμβάντος τότε σειμοῦ κατεστράφη. Ἀτυχῶς ἐκτίσθη κατόπιν ὀλίγον βορειότερον καὶ ἐπὶ ἐλογενοῦς ἐδάφους. Τὰ νερὰ τὴν χειμῶνα ἀναβλύζοντα τὴν κατακλύζουν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Ὑπῆρξεν ἀπὸ ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς ἔδρα Ἐπισκόπου, οὗ ἡ ὑπαρξίς μαρτυρεῖται ἀπὸ τοῦ Ζ' αἰῶνος, καθ' ὅσον ὁ Ἐπίσκοπος Ἀκάνθου ἔλαβε μέρος εἰς τὴν Σύνοδον τὴν συγκληθεῖσαν ἐπὶ τοῦ πρώτου εἰκονομάχου αυτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου τὸ 727 μ. Χ.

Δεξιὰ τῆς Ἱερισσοῦ κεῖται ὠραία κυκλωτρῆς μικρὰ καὶ ἐπικλινῆς πεδιάς περιστρεφόμενη ὑπὸ καταπρασίων χαριτωμένων λοφίσκων καὶ ἀποκρασπεδουμένη βρέχει τὰ ἀνατολικά της κρᾶσπεδα εἰς τὸ κῆμα τοῦ γαλανοῦ Αἰγαίου. Εἰς τὸ βάθος καὶ δεξιὰ τῆς προβάλλει μέσα ἀπὸ ὕλομανοῦσαν βλάστησιν ὁ τριγωνικὸς ὄγκος τοῦ οὐρανογείτονος Ἄθω. Ἡ μικρὰ αὕτη χαριτωμένη ἐπικλινῆς πεδιάς, φυτευμένη ἄλλοτε με πλουσίους ἀμπελώνας, ἦτο κτήμα τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Κουτλουμουσίου. Εἰς τὴν Ν.Α. ἄκρην τῆς κυκλωτρῆς αὐτῆς πεδιάδος ὑπάρχει πυκνὴ συστάς ἀπὸ αἰωνόβια κυπαρίσσια καὶ ἄλλα δένδρα. Εἰς τὸ βάθος καὶ κάτωθεν μικροῦ κροκαλοπαγοῦς βράχου ὑπάρχει σπήλαιον, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ἀναβλύζει ψυχρότατον καὶ εὐγευστότατον

νερόν, τὸ ὁποῖον σιγάδην τρέχει ἀπὸ τῆς ὀροφῆς τοῦ σπήλαιου καὶ τὸ ὁποῖον ὑπερχειλίζον ἐκχύνεται ὡς μικρὸν ρυάκιον ἐκτὸς τοῦ σπήλαιου. Δίπλα εἰς τὸ σπήλαιον καὶ χωμένος μέσα εἰς τὴν συστάδα τῶν κυπαρίσσων καὶ τῶν ἰτεῶν καὶ τῶν ἐλαιῶν ὑψοῦτο περικαλλέστατος βυζαντινὸς ναός, θαυμασίως ὑπὸ τῶν Κουτλουμουσιανῶν πατέρων διατηρούμενος. Τὸν τόπον εἶχομεν ἐπισκεφθῆ κατὰ τὸ 1924, ὡς ναυτικὸς τότε ἱερεὺς ἐπιβαίνοντες τοῦ θρυλικοῦ Ἀβέρωφ, καὶ εἶχομεν ἀποθαυμάσει τὴν ὑπέροχον τοποθεσίαν του, καθὼς καὶ τὴν ἀκραν φιλοκαλίαν καὶ ἐργατικότητα τῶν μοναχῶν. Ἀκόμη τότε τὸ ὑπέροχον αὐτὸ κτῆμα δὲν εἶχεν ἀπαλλοτριωθῆ.

Κατὰ Μάρτιον τοῦ 1945, ὡς ἀρχιερεὺς πλέον, ἐπεσκέφθημεν ἐπὶ ποιμαντορικῆ περιοδείᾳ τὴν Ἱερουσόλ. Ἐπάνω εἰς τοὺς δύο λόφους, ὅπου ἄλλοτε εἶχε κτισθῆ ἢ πολυῦμνητος Ἀκανθος καὶ κατοπιν ἢ λαμπρὰ Ἱερουσόλ, εἶδομεν ἐρείπια ἐπὶ ἐρειπίων εἰς ἓνα ἄμορφον ὄγκον καὶ σωρὸν, μάρτυροῦντα τὴν ἀκμὴν καὶ τὸν πλοῦτον τῆς ἄλλοτε διπλωνύμου ἱστορικῆς πόλεως. Τὰ ἄλλοτε σφύζοντα ἀπὸ πρασινάδα καὶ πλοῦτον εἰς εὐχυμα σταφύλια ἀμπέλια τῆς ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Κουτλουμουσίου ἀνύπαρκα. Ἐκεῖ, ὅπου ἄλλοτε ἔσφυζεν ἡ ζωὴ καὶ ἠντλεῖτο ὁ πλοῦτος, ἀγκάθια καὶ τριβόλια καὶ βάτοι, ἐρείπια καὶ συντριμματα. Τὸ ποιητικὸν καὶ πανεύμορφον βυζαντινὸν ἀριστούργημα τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου; Σωρὸς ἀμόρφων ἐρειπίων! Τὸ σπήλαιον καὶ τὸ ἅγιασμα; Χωσμένα μέσα εἰς τὸ χῶμα καὶ τὸν βούρκο καὶ τὴν ἀκαθαρσίαν! Βιβλικὴ εἰκὼν φρίκης καὶ καταστροφῆς!...

Ἐνα δάκρυ ἀνέβηκεν εἰς τὰ μάτια ἡμῶν. Ἐνα, νευρικὸν κίνημα τῆς κεφαλῆς! Καὶ ἡ ἀπόφασις ἐλήφθη...

Καὶ ἐπὶ τὸ ἔργον! Ἐντὸς δύο ἡμερῶν τὸ σπήλαιον ἐκαθαρίσθη, τὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ παρεμερίσθησαν. Πρὸχειρον ἐκκλησιακὴ κατεσκευάσθη καὶ παρεδόθη εἰς τὴν θείαν λατρείαν καὶ τὴν τιμὴν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Μεγάλῃ ἐπιτροπῇ ἐκ γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν συσταθεῖσα φροντίζει διὰ τὴν ἀνέγερσιν βυζαντινοῦ ναοῦ ἐπὶ σχεδίου ἐκπονηθέντος ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθήναις ἀρχιτέκτονος Δημητρίου Λυμπερή. Ἀτυχῶς τὰ μεσολαβήσαντα ἐπὶ τριετίαν ἀνταρτακομικιστικὰ γεγονότα ἀνέκοψαν τὸ ἔργον. Ἦδη πάλιν ἠρξάτο ἀξιόζηλος προοπτικὴ καὶ ἐντιμωτικὴ συνεργασία.

Καὶ ἤδη ἐπὶ τὴν παράδοσιν. Ὁ Παῦλος, τὴν Χαλκιδικὴν εὐαγγελιζόμενος, κατήνησε καὶ εἰς τὴν Ἀκανθον. Οἱ Ἀκάνθιοι, διαφθαρεμένοι καὶ ἐκφυλισμένοι ἐκ τοῦ ἀφθόνου πλοῦτου, ὃν εἶχον, καὶ τυφλωμένοι ἀπὸ τὰ κάθη των, συνέλαβον τὸν Ἀπόστολον καὶ τὸν ἐφυλάκισαν εἰς τὸ ἀναφερόμενον σπήλαιον, ἵνα, ὡς ἀνατροπέα τῶν παραδεδεγμένων θρησκευτικῶν ἰδεῶν, τὸν καταδικάσωσι καὶ τὸν φονεύσωσι. Ἀλλ' οὗτος διὰ θαύματος δῆνοιξε δίοδον μέσφ τοῦ ὑπερκειμένου λόφου καὶ ἐφυγεν ἐκεῖθεν εἰς Ὀλυθον καὶ Ποτίδαιαν καὶ δι' αὐτῶν εἰς Θεσσαλονίκην. Εἰς τὸ ἀντίθετον πρὸς τὸ παρὸν σπήλαιον σημεῖον

Η Δ' ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ἐπὶ τῇ 1500ῃ ἐπετειῶ αὐτῆς (451—1951)

Β'

Τὴν καταδικαστικὴν ταύτην ἀπόφασιν κατὰ τοῦ Εὐτυχοῦς μεθ' ὄλων τῶν συνοδικῶν πρακτικῶν ἐκοινοποίησεν ὁ Πατριάρχης Φλαβιανὸς διὰ σχετικῆς ἐπιστολῆς ἑπὶ τοὺς κυριωτέρους προέδρους Ἐκκλησιῶν, ἐν οἷς καὶ πρὸς τὸν Πάπαν Ῥώμης Λέοντα Α', ἐφ' ὅσον ἐπρόκειτο περὶ ζητήματος δογματικῆς φύσεως καὶ γενικοῦ δι' ἅπασαν τὴν Ἐκκλησίαν χαρακτηῖρος. Ὁ Πάπας, πεισθεὶς ὅτι ὁ Εὐτυχὴς εἶχε περιπέσει εἰς αἵρεσιν, ἔγραψε τῇ 13 Ἰουνίου 449 τὴν περιφημον πρὸς τὸν Φλαβιανὸν δογματικὴν ἐπιστολὴν του, ἢ «τόμον», συνταχθεῖσαν, ὡς φαίνεται, ὑπὸ τοῦ λατίνου θεολόγου Προσπέρου, ἐπὶ τῇ βάσει κυρίως τῆς ἐκθέσεως τῶν «διαλλαγῶν» τῶν Πατέρων τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ τῶν πρακτικῶν τῆς ὡς ἄνω ὑπὸ τὸν Φλαβιανὸν ἐνδημούσης Συνόδου, ὡς καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Τερτυλλιανοῦ καὶ ἄλλων δυτικῶν χριστολόγων Πατέρων, ἐκ δὲ τῶν ἀνατολικῶν τοῦ Θεοδώρητου (Ἐρανιστῆς) καὶ κατ' ἐξοχὴν τοῦ Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας¹. Παραλλήλως πρὸς τὸν Πάπαν καὶ λοιποὺς προέδρους τῶν μεγάλων Ἐκκλησιῶν Ῥώμης, Ἀλεξανδρείας,

1. Ἀπόσπασμα αὐτῆς περὶ τῆς κακοδοξίας τοῦ Εὐτυχοῦς βλέπ. ἀνωτέρω σ. 11.

2. Mansi, Concil. V, 1265—1289. Harduin, Acta Concil. II, 259—300. E. Schwartz, μν. ἔ. II, 1, 1 σ. 10—20.

3. Οἱ Πατέρες μάλιστα τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, δοθείσης ἀφορμῆς, ἐξεβόησαν χαρακτηριστικῶς: «Λέων εἶπε τὰ Κυρίλλου, Κελεστίνος τὰ Κυρίλλου ἐβεβαίωσε, Ἐύστος τὰ Κυρίλλου ἐβεβαίωσεν». Mansi, Concil. VII, 104. Βλέπ. καὶ Χρυσόστομος Πάπας ο ποσόλο, Ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας καὶ ἡ Δ' Οἰκουμἐνικὴ Σύνοδος, ἐν «Θεολογία» 10(1932) 337 ἔξ.

τοῦ λόφου καὶ εἰς ἀπόστασιν εὐθείαν περίπου ἐνὸς καὶ ἡμίσεως χιλιομέτρου δεῖκνται ἕτερον σπήλαιον, μέσα ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀναβλύζει ἐκ τῆς ὀροφῆς του σιγάδην καὶ ἔδῳ νερόν καὶ θεωρεῖται καὶ τοῦτο ὡς ἅγιασμα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Ἐδῶ ἄλλοτε ἦτο μετόχιον τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὁρει Μονῆς τοῦ Ζωγράφου.

Ἐὰν ἐσφύζοντο τὰ ἀρχεῖα τοῦ Μετοχίου τῆς Μονῆς Κουτλουμουσίου, ἀσφαλῶς θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἀνιλήσωμεν πλείστας βίας πληροφορίας σχετιζόμενας μὲ τὴν παράδοσιν. Ἀλλὰ καὶ ταῦτα μαζί μὲ τὴν ἀπαλλοτριώσιν—διαρπαγὴν—τοῦ μετοχίου, διηρπάγησαν καὶ κατεστράφησαν. Καὶ ἔτσι σήμερον οὔτε ἡ Μονὴ Κουτλουμουσίου ἔχει τὸ ἄλλοτε πλουσιώτατον μετόχιόν της, οὔτε οἱ Ἱεροσολίται, ὑπὲρ ὧν ἡ ἀπαλλοτριώσις, ἔχουν τίποτε. Ἐδῶ, ὅπου ἄλλοτε ἡ ζωὴ ἔσφυζε καὶ ὁ πλοῦτος ἐκχύνετο, ὁ μαῦρος τῆς συμφορᾶς κρῶζει κόραξ καὶ τὸ νυχτοπούλι τονίζει τὸ ἄμβροτον του ἄσμα...

† Ὁ Ἐδέσσης καὶ Πέλλης ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ἱεροσολύμων, Θεσσαλονίκης καὶ Ἀκυληίας (οὐχὶ ὁμῶς καὶ τῆς καταγγελιάσης τὴν κακοδοξίαν τοῦ Ἀντιοχείας) ἐποίησατο ἔφειν καὶ ὁ Εὐτυχῆς.

Ἄλλ' ἐν τῷ μεταξύ ὁ ὑποστηρικτῆς τοῦ Εὐτυχοῦς αὐτοκράτωρ Θεοδόσιος Β', δυσαρεστηθεὶς ἐκ τῆς παρὰ τὴν διατυπωθεῖσαν ἀξίωσιν τοῦ καταδίκης τοῦ αἰρετικοῦ, ἔχων δὲ καὶ ἄλλους προσωπικοὺς λόγους δυσαρεσκείας κατὰ τοῦ Πατριάρχου Φλαβιανοῦ, ἀρνηθέντος νὰ κείρῃ καὶ χειροθετήσῃ διακόνισαν τὴν αὐτοκράτειραν Πουλχερίαν, ὡς δῆθεν «παρθενεὺειν ἡρημένην», καίπερ «πρότραπεις παρὰ τοῦ βασιλέως» πρὸς τοῦτο, συνεκάλεσε νέαν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον ἐν Ἐφέσῳ μὲ τὸν δυσκόλως ἀποκρυπτόμενον σκοπὸν τῆς ἀθώωσης τοῦ Εὐτυχοῦς καὶ τῆς καταδίκης τοῦ Φλαβιανοῦ¹. Ὁ αὐτοκράτωρ παρεσύρετο εἰς ταῦτα ὑπὸ τῆς Εὐδοκίας καὶ τοῦ ῥαδιούργου ἀρχιεπισκόπου Χρυσαφίου, ὀργάνου τοῦ Εὐτυχοῦς, ὅπισθεν δὲ πάντων τούτων ἴστατο ὁ κατευθύνων τὴν ὄλην κίνησιν καὶ πρόεδρος τῆς Συνόδου ὀρισθεὶς Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Διδόσκορος, ὅστις ἐφιλοδόξει νὰ διαδραματίσῃ ἐν τῇ παρουσίᾳ Συνόδῳ κατὰ τοῦ Φλαβιανοῦ τὸν ῥόλον τοῦ προκατόχου τοῦ Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας ἐν τῇ Γ' Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ (431) κατὰ τοῦ Νεστορίου. Ἡ Σύνοδος συνήλθε τῇ 1 Αὐγούστου 449 ἐν Ἐφέσῳ καὶ ἐν μέρῳ πρωτοφανοῦς βίας καὶ τρομοκρατίας τοῦ προέδρου τῆς Διδόσκου καὶ τῶν πολυπληθῶν ὀργάνων του, ὡς κατωτέρω ὀψόμεθα, ἀπεδοκίμασε, κατ' ἐπιταγὴν, τὴν περὶ «δύο φύσεων» ἐν τῷ Χριστῷ ὀρθόδοξον διδασκαλίαν τοῦ Φλαβιανοῦ καὶ ἐπεδοκίμασε τὴν περὶ «μίας φύσεως» αἰρετικὴν διδασκαλίαν τοῦ Εὐτυχοῦς, ἐπὶ πλέον δὲ τοῦτον μὲν ἠθώωσε, καθήρεσε δὲ τὸν Δόμνον Ἀντιοχείας, Θεοδώρητον Κύρου, Ἰβαν Ἐδέσης, Εὐσέβιον Δορυλαίου καὶ πρὸ πάντων τῶν Φλαβιανόν Κων)πόλεως, ὅστις ἐξορισθεὶς ὑπὸ

τοῦ αὐτοκράτορος καὶ δεινῶς κακοποιηθεὶς ἀπέθανε μετ' ὀλίγας ἡμέρας. Συντόμως εἰπεῖν, ἐν τῇ Συνόδῳ ταύτῃ διεπράχθησαν τόσαι βιαιότητες καὶ βανασότητες, ὥστε δικαίως ἀπεκλήθη αὕτη «Ληστρικὴ» (concilium latrocinium)¹. Ἐντεῦθεν δὲ εὐλόγως ἐσημειώθη πανταχοῦ γενικὴ κατακραυγὴ καὶ ἐξέγερσις κατὰ τῶν βιαιοτήτων καὶ ἐσπευσμένων καὶ ἀδίκων καὶ πεπλανημένων ἀποφάσεων αὐτῆς καὶ καθολικὸν ὑπήρξε τὸ αἴτημα τῆς ἀκυρώσεως αὐτῶν τε καὶ τῆς ὄλης Συνόδου. Διὰ τοῦτο ὁ μὲν Ῥώμης Λέων, συγκροτήσας κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 449 Σύνοδον ἐν Ῥώμῃ, κατεδίκασε τὰ ἐν Ἐφέσῳ γενόμενα καὶ διεμαρτυρήθη πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, ὁ δὲ Κων)πόλεως Ἀνατόλιος, συγκροτήσας κατὰ Νοέμβριον τοῦ 450 ἑτέραν Σύνοδον ἐν Κων)πόλει, κατεδίκασε τὸν Εὐτυχῆ καὶ τοὺς ὁμόφρονάς αὐτοῦ.

II

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων καὶ ἐνώπιον τῶν περὶ τοῦ Εὐτυχοῦς καὶ τῆς μονοφυστικῆς αἰρέσεως τοῦ ἀλληλοσυγκρουομένων ἀποφάσεων τῶν ἐν Κων)πόλει τῷ 448 καὶ 450 καὶ ἐν Ῥώμῃ τῷ 449 Συνόδων ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς «Ληστρικῆς» Συνόδου ἀφ' ἑτέρου εὐρεθέντες οἱ νέοι αὐτοκράτορες Μαρκιανὸς καὶ Πουλχερία, ἀπεφάσισαν νὰ συγκαλέσωσι τὴν Δ' Οἰκουμενικὴν Σύνοδον πρὸς ἱκανοποίησιν τοῦ καθολικοῦ περὶ τοῦτου αἰτήματος κλήρου καὶ λαοῦ καὶ ἀποκατάστασιν τῆς κανονικῆς τάξεως καὶ εἰρήνης καὶ ἐνότητος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἰδιαίτατα δὲ πρὸς ὀρθὴν λύσιν τοῦ ἐκκρεμοῦντος δογματικοῦ ζητήματος περὶ τῶν δύο ἐν Χριστῷ φύσεων διὰ τῆς ἐκδόσεως νέου δογματικοῦ ὄρου, συμπληρωματικοῦ τοῦ τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, καταδίκης δὲ τοῦ Μονοφυσιτισμοῦ. Ὄθεν τῇ 16 Μαΐου 451 ἐξαπέλυσαν, παρὰ τὰς ἀντιρρήσεις τοῦ Λέοντος Ῥώμης, τὸ προσκλητήριον διάταγμα, προσκαλοῦντες τοὺς ἐπισκόπους πρὸς συγκρότησιν τῆς Συνόδου ἐν Νικαίᾳ τῇ 1 Σεπτεμβρίου 451. Πράγματι δὲ εἰς τὴν Σύνοδον προσήλθον 630 περίπου Πατέρες, μεταξὺ τῶν ὁποίων διεκρίνοντο ὁ Κωνσταντινουπόλεως Ἀνατόλιος, ὁ Ἀντιοχείας Μάξιμος, ὁ Ἱεροσολύμων Ἰουβενάλιος, οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Ῥώμης Λέοντος Α' ἐπίσκοποι Πασχασίνος, Λουκέντιος καὶ Ἰουλιανὸς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων Βονιφατίου καὶ Βασιλείου, ἔτι δὲ οἱ Καισαρείας Θαλάσιος, Ἐφέσου Στέφανος, Ἀγκύρας Εὐσέβιος, Σελευκείας Βασίλειος, Δορυλαίου Εὐσέβιος, Κύρου Θεοδώρητος, Κλαυδιουπόλεως Θεόδωρος, Βηρυτοῦ Εὐστάθιος, Κορίνθου Πέτρος καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Ἀριθμητικῶς ἡ Δ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος εἶναι ἡ μεγαλυτέρα πασῶν τῶν ἄλλων ἀρχαίων Οἰκουμενικῶν Συνό-

1. Ὁ αὐτοκράτωρ μάλιστα ἀπήτησε κακῶς, ἀλλ' ὑστεροβούλως, παρὰ τοῦ Φλαβιανοῦ καὶ ὁμολογίαν πίστεως, ἣς τὸ δογματικὸν μέρος ἔχει ὡς ἑξῆς: «Κηρύττομεν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, πρὸ αἰώνων μὲν ἐκ Θεοῦ Πατρὸς ἀνάρχως γεννηθέντα κατὰ τὴν θεότητα, ἐπ' ἑσχάτων δὲ τῶν ἡμερῶν τὸν αὐτὸν δι' ἡμᾶς καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐκ Μαρίας τῆς παρθένου κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα, Θεὸν τέλειον καὶ ἀνθρώπον τέλειον, τὸν αὐτὸν ἐν προσλήψει ψυχῆς λογικῆς καὶ σώματος, ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ κατὰ τὴν θεότητα καὶ ὁμοούσιον τῇ μητρὶ τὸν αὐτὸν κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Καὶ γὰρ ἐν δύο φύσεσιν ὁμολογοῦντες τὸν Χριστόν μετὰ τὴν σάρκωσιν τὴν ἐκ τῆς ἁγίας Παρθένου καὶ ἐνανθρώπησιν, ἐν μιᾷ ὑποστάσει καὶ ἐν ἐνὶ προσώπῳ ἕνα Χριστόν, ἕνα Υἱόν, ἕνα Κύριον ὁμολογοῦμεν. Καὶ μίαν μὲν τοῦ Θεοῦ Λόγου φύσιν, σεσαρκωμένην μὲντοι καὶ ἐνανθρωπήσασαν λέγειν οὐκ ἀρνούμεθα, διὰ τὸ ἐξ ἀμφοῖν ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν εἶναι τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Τοῦς γε μὴν δύο Υἱοὺς ἢ δύο ὑποστάσεις ἢ δύο πρόσωπα καταγγέλλοντες, ἀλλ' οὐχὶ ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν τὸν Υἱόν τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος κηρύττοντας, ἀναθεματίζομεν, καὶ τοὺς τὰ αὐτοῦ φρονούντας ἢ λέγοντας, καὶ ἐκπέσωσιν οἱ τοιοῦτοι τῆς υἰοθεσίας τῆς ἐπηγγελμένης τοῖς ὀρθῶς πιστεύουσιν». (E. Schwartz, μν. Ε, II, 1, 1 σ. 35).

1. Πλείω περὶ αὐτῆς βλέπ. ἐν Α. Διαμαντοπούλου. Ἡ Δ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν Χαλκηδόνι 451, ἐν «Θεολογία» 15 (1937) 353 ἑξ. (Λόγῳ τοῦ πολέμου ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον μόνον μέρος τῆς μελέτης ταύτης).

δων. Πρόεδροι δὲ αὐτῆς διετέλεσαν οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Πάπα καὶ ὁ Κωνσταντινουπόλεως Ἀνατόλιος μετὰ πολυμελοῦς πολιτικοῦ προεδρείου ἐξ ἀντιπροσώπων τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῆς συγκλήτου, τὸ ὅποιον, καίπερ μὴ ἀναμιγνυόμενον εἰς τὰς καθαρῶς δογματικὰς συζητήσεις, εἶχεν ἐν τούτοις τὴν οὐσιαστικὴν διεύθυνσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου, οὕτω δὲ δι' αὐτοῦ ἐξησφαλίσθη πλήρης ἐλευθερία γνώμης καὶ λόγου εἰς τοὺς συνέδρους καὶ τάξις εἰς τὰς συζητήσεις. Ὁ αὐτοκράτωρ, ἐπιθυμῶν νὰ ἀφήσῃ ἐντελῶς ἀνεπηρέαστους τοὺς ἐπισκόπους εἰς τὸ δογματικὸν ἰδίως ζήτημα, δὲν παρηκολούθησε προσωπικῶς πάσας τὰς συνεδριάσεις, ὡς εἰς ἄλλας Οἰκουμενικὰς Συνόδους ἐγένετο, ἐλάμβανεν ὅμως συνεχῶς ἀναφοράς παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων του, ἐπεμβαίνων μόνον εἰς ζητήματα διαδικασίας.

Ἐπιστάσης τῆς ὁρισθείσης ἡμερομηνίας πρὸς ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου, ἀνεβλήθη αὕτη, ἐπειδὴ δὲν κατώρθωσεν ὁ αὐτοκράτωρ Μαρκσιανὸς νὰ προσέλθῃ ἐγκαίρως εἰς Νίκαιαν λόγω τῶν πολεμικῶν προπαρασκευῶν του ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ κατὰ τοῦ Ἀττίλα. Τούτου ἐπωφελήθη ὁ μετὰ πολυαριθμῶν κληρικῶν καὶ μοναχῶν Αἰγυπτίων καταφθάσας ἐγκαίρως εἰς Νίκαιαν Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Διόσκορος, ὅστις ἤρξατο μετερχόμενος τὰ ἴδια μέσα ὅσα καὶ πρὸ διετίας ἐν τῇ «Ληστρικῇ» Συνόδῳ. Οὕτως, ἐπιδιώκων νὰ ἐξουδετερώσῃ τὸν Πάπαν Λέοντα, ὑπέβαλεν κατ' αὐτοῦ ἤδη πρὸ τῆς ἐπισήμου ἐνάρξεως τῆς Συνόδου πρότασιν «ἀκοινωνησίας» αὐτοῦ, ἣτις ὅμως ἀπερρίφθη ὑπὸ τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων, ἐξαιρέσει δέκα Αἰγυπτίων μόνον ὑπογραψάντων αὐτήν. Εἰς μάτην ὁμοίως ἐπέδιωξε νὰ ἐπηρέασῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν πλειονότητα τῶν συνοδικῶν μελῶν. Ἐπὶ πλέον ἐπλήρωσε τὴν Νίκαιαν διὰ πλήθους ἀπροσκλητῶν προσώπων, «οὓς οὐδεὶς λόγος ἐπὶ Σύνοδον καλεῖν», τὰ ὅποια ἐδημιούργουν θόρυβον καὶ ἀταξίαν. Διὰ ταῦτα πολλοὶ ἐπίσκοποι ἤτήσαντο τὴν μεταφορὰν τῆς ἔδρας τῆς Συνόδου εἰς τόπον περὶ τὴν πρωτεύουσαν, ἵνα διατελῇ αὕτη ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτεῖαν καὶ προστασίαν τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῆς κυβερνήσεως. Πράγματι ὁ αὐτοκράτωρ, λαβὼν γνῶσιν πάντων τούτων, διέταξεν ἄφ' ἑνὸς μὲν τὴν μεταφορὰν τῆς Συνόδου εἰς τὴν ἐγγύτητα καὶ ἀντικρὺ τῆς Κων)πόλεως κειμένην Χαλκηδόνα, ἄφ' ἑτέρου δὲ τὴν ἀπομάκρυνσιν ἀπ' αὐτῆς πάντων τῶν ἀνεῦ προσκλήσεως ἢ ἀδείας προσελθόντων «κληρικῶν... ἢ μοναζόντων ἢ λαϊκῶν». Οὕτως ὁ αὐτοκράτωρ ἔγραψε πρὸς τοὺς ἐν Νικαίᾳ συναθροισθέντας καὶ ἀναμεινοντάς ἐπισκόπους, καλῶν αὐτοὺς «εἰς τὴν Χαλκηδόνειον παραγενέσθαι πόλιν ἐλπίζομεν γὰρ εἰς τοῦ Θεοῦ τὴν φιλανθρωπίαν, ὡς χωρὶς τινος ταραχῆς ἢ θορύβου πάντων τῶν κατὰ τὴν ὁρθόδοξον καὶ ἀληθῆ πίστιν δικαίως καὶ ὡς τῷ Θεῷ φίλον τυκωθέν-

των, ἕκαστος ὑμῶν εἰς τὰ οἰκεία θάττον ἐπανελεύσεται»¹. Ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας, καὶ μετὰ μακρὰν ὑπὲρ τὸν μῆνα καθυστέρησιν ἐν Νικαίᾳ, ὅτε ἐγένετο καὶ ὁ ἔλεγχος τῶν διαπιστευτηρίων καὶ πληρεξουσίων τῶν συνοδικῶν μελῶν, προσήλθον ταῦτα εἰς Χαλκηδόνα καὶ ἤρχισαν αἱ ἐπίσημοι συνεδριάσεις τῆς Συνόδου ἐν τῷ ναῷ («μαρτυρίῳ») τῆς ἁγίας Εὐφημίας Χαλκηδόνας². Ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν δὲ τῶν συνεδριάσεων τῆς Συνόδου διαπιστοῦται ἀσυμφωνία τῶν ἀρχαίων χειρογράφων καὶ ἱστορικῶν πιθανώτατα ἡ Σύνοδος ἔσχε 17 συνεδριάσεις ἀπὸ 8 Ὀκτωβρίου μέχρι 1 Νοεμβρίου 451, ἀπάσας ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας Εὐφημίας³. «Ἐν τῷ μέσῳ, πρὸ τῶν καγκέλλων τοῦ ἀγιώτατου θυσιαστηρίου», κατέλαβε θέσιν τὸ πολιτικὸν προεδρεῖον, ἐκατέρωθεν δ' αὐτοῦ ἐκάθισαν πρὸς τὰ ἀριστερὰ μὲν οἱ παπικοὶ ἀντιπρόσωποι, ὁ Κων)πόλεως Ἀνατόλιος, ὁ Ἀντιοχείας Μάξιμος καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι τῆς Ἀνατολικῆς, τῆς Ποντικῆς, τῆς Ἀσιατικῆς καὶ τῆς Θρακικῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως, πρὸς τὰ δεξιὰ δὲ ὁ Ἀλεξανδρείας Διόσκορος, ὁ Ἱεροσολύμων Ἰουβενάλιος καὶ ἄλλοι ἐπίσκοποι τῆς Αἰγύπτου, τῆς Παλαιστίνης καὶ τοῦ Ἰλλυρικοῦ. Εἰς τὸ μέσον δὲ ἐναπετέθη «τὸ ἀγιώτατον καὶ ἄχραντον Εὐαγγέλιον».

(Συνεχίζεται)

ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΚΑΡΜΙΡΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

1. Mansi, Concil. VI, 560/1.

2. Βλέπ. λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ναοῦ παρ' Εὐαγγερίῳ, Ἐκκλ. Ἱστορία II, 3. Migne P. G. 86B, 2492 ἔξ.

3. Πβλ. ἰδίως τὴν πρόσφατον ἐκδοσιν τῶν πρακτικῶν αὐτῆς ὑπὸ E. Schwartz.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΚΑΙ Ο ΤΟΠΟΣ ΤΟΥ ΒΩΜΟΥ ΤΟΥ ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΘΕΟΥ

(Τέλος)

Λοιπὸν ὁ μέγας γεωγράφος τῆς ἀρχαιότητος, ὁ συμπατριώτης μου Μιχασιάτης Πανσανίας, εἰς τὸν πρῶτον τόμον τῆς περιγραφῆς τῆς Ἑλλάδος, πληροφορεῖ (Α, α, 4) ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἔχουν λιμένα εἰς τὸ Φαλήρον, καὶ παρ' αὐτὸ ὑπάρχει «βωμὸς θεοῦ ἀγνώστου», τοῦτο δὲ βεβαιοῦν καὶ ἄλλοι ἀρχαῖοι συγγραφεῖς, ὅτι δηλ. τὸ διάσημον τοῦτο ἱερὸν τοῦ Ἀγνώστου Θεοῦ δὲν ἔκειτο ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ πόλει τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλ' ἐν τῷ δήμῳ τοῦ Φαλήρου. Τοῦτο δὲ ὑποδήλοι καὶ ὁ Παῦλος λέγων ὅτι τὸν βωμὸν εἶδεν, ἐν ᾧ διέβαινεν, ἐν ᾧ ἐπεροῦσε. Συμφώνως πρὸς αὐτὴν τὴν ἀλληλουχίαν σκέψαι καὶ πρὸς δὲ, ὅσα ἐξέθεσα ἤδη, ἢ ἀπὸ Φαλήρου εἰς Ἀθήνας ἀρχαία ὁδός, καὶ ἡμποροῦμεν τῶρα πλέον δικαίως νὰ ὀνομάσωμεν ἱερόν ὁδόν, ἐπεροῦσαν ἀκριβῶς ἀπὸ τῆς θέσιν Ἀνάλατον, ὅπου ὑπάρχει ἡ γραφικὴ τοποθεσία τῶν Ἁγίων Θεοδώρων καὶ ἡ ἱστορικὴ

πηγάδα της, με τὸ αἰετοειδές, ἀφθονόν, «ἀνάλατον» καὶ γλυκύτατον νερόν της. Ἐκεῖ ὑπάρχει ἐκκλησία, ἐπὶ τῆς προσόψεως τῆς ὁποίας, δεξιᾷ τῆς εἰσοδού, ὑψηλά, κάπως σκεπαζόμενα ἀπὸ τὸ ὑπόστεγον, εἶναι ἐντεταχισμένα δύο ἀνάγλυφα ἀνήκοντα εἰς τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς χρόνους. Μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, εἰς τὸ κατώφλιον τοῦ εἰκονοστασίου, πρὸ τῆς εἰκόνης τῆς Θεομήτορος, ὑπάρχει ἐπιγραφὴ παλαιοχριστιανικὴ, τὴν ὁποίαν δυστυχῶς τὸ εἰκονοστάσιον χωρίζει εἰς δύο καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἀναγινώσκεται. Ὅταν εἶχα μεταβῆ ἐκεῖ τῷ 1927, τὰ γράμματα ἦσαν εὐκρινέστερα, ἐφόσον δὲ μένει ἡ ἐπιγραφὴ ἐκεῖ, μοιραίως θὰ ἀποσβεσθῇ σὺν τῷ χρόνῳ, ἐκτὸς ἂν μὲ τρόπον τὴν ἐκβάλλουν ἐκεῖθεν καὶ τὴν τοποθετήσουν κάπου ὀρθίαν, ὥστε νὰ μὴ πατήται καὶ νὰ μὴ φθείρεται, καὶ τότε θὰ κατορθωθῇ ἡ ἀνάγνωσις της. Ἐκτυπον ταύτης λαβὼν τῷ 1927 κατέθηκα, μετὰ σχετικῆς ἐκθέσεως, εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἑταιρίαν. Πέριξ δὲ εἰς τοὺς κήπους, καὶ κυρίως ἐκεῖ ὅπου ἀνηγέρθη ἀπέναντι κάποια οἰκία, εἶχα εὑρεῖ θραύσματα ναῶν καὶ ἐπιγραφὰς ἐπὶ κιονίσκων, ἀνηκόντων ἴσως εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἡρας, πού εἶδεν ὁ Πανσανίας (10, 35, 2) ἐν μέσῳ ὁδῶ ἀπὸ Φαλήρου εἰς Ἀθήνας, χωρὶς θύρας καὶ δῶμα, μισοκαμμένον καὶ καταστραμμένον ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς τῆς ἀρχαιότητος, τοὺς Πέρσας.

Αὐτὰ ὅμως τὰ ἀνάγλυφα, οἱ κιονίσκοι, αἱ ἐπιγραφαὶ καὶ τὰ λοιπὰ ἀρχαῖα πιστεύω ἀδιαστάτως καὶ δέχομαι ὅτι ἀνήκουν εἰς ὃ,τι θὰ προσθέσω. Διότι ἡ περιγραφή τοῦ Πανσανίου καὶ τῶν ἄλλων συγγραφέων συμφωνοῦν με τοὺς λόγους τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καὶ με τὰς τοποθεσίας καὶ τὰ ἐρεῖπια, πού ὑπάρχουν ἐκεῖ, καὶ δὲν ἀφίουν κάμμιαν ἀμφιβολίαν ὅτι ὁ ναὸς τῶν Ἁγίων Θεοδώρων Ἀναλάτου κατέχει τὴν ἀρχαιοτάτην θέσιν τῆς χριστιανικῆς λατρείας, πού καθώρισεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὡς κτίον συνδέοντα τὴν ἀρχαίαν θρησκείαν πρὸς τὴν νέαν, τὴν θέσιν τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἀγνώστου Θεοῦ, πού εἶδεν ὁ Παῦλος εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον καὶ ἐνεπνεύσθη τὴν ἐπὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου ὁμιλίαν του. Εἶναι τόπος ἱερώτατος καὶ εὐλογημένος διὰ τὴν Χριστιανωσύνην ὀλόκληρον, διότι πράγματι ἐκεῖ ἐπετελέσθη τὸ ὑψίστης ἱστορικῆς καὶ θρησκευτικῆς χριστιανικῆς σημασίας γεγονός, πού δὲν ἔπαυσαν οἱ χριστιανοὶ παντὸς δόγματος νὰ ἐξυμνοῦν.

Εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ κυρίως πέριξ τοῦ βράχου τοῦ Ἀρείου Πάγου, σφύζονται λαϊκοὶ θρόνοι καὶ παραδόσεις, ἐνδεικτικαὶ τῆς ἀναμνήσεως πού ἐπέζησεν ἀπὸ αἰῶνων περὶ τοῦ ἱστορικοῦ ἐκείνου διὰ τὰς Ἀθήνας γεγονότος, τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Ὅταν καταβῆ τις τὴν κλίμακα τοῦ βράχου καὶ κατηγορήσῃ ἀφίων πρὸς τὰ ἀριστερὰ τὸ χάσμα τῶν Εὐμενίδων, συναντᾷ πρῶτον μὲν πρὸς τὰ δεξιὰ τὰ ἐρεῖπια τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, τοῦ πρώτου τούτου μαθητοῦ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου· ἐκεῖ πλησίον εὐρίσκειτο καὶ ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ του. Ὀλίγον παρατέρα εἶναι ἐν πηγᾷ, ὅπου, λέγουν, ὁ Παῦλος ἐκρύβη ὅταν κατεδιώκετο*.

* Ὁ Sev. Robert Eaton, priest of the Birmingham

Καὶ προχωρῶν πρὸς τὰ ΒΔ τοῦ βράχου βλέπει τις εἰς κάθετον λάξευμά του, σταυρὸν χαραγμένον ἐπ' αὐτοῦ, ὅπου εὐλαβεῖς γυναῖκες τῆς γειτονίας ἤναπταν τακτικὰ ἀκοίμητον κανδήλιαν. Εἶναι ὁ λεγόμενος Σταυρὸς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Ἀπέναντι τοῦ εὐρίσκειτο, πρὸ τῶν ἀνασκαφῶν, ἀρχαία ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου φημισμένη διὰ τὴν ὄραϊαν «Πλατυτέρα» της, εἰς ἀδιέξοδον τῆς τότε ὁδοῦ Ἀπολλοδώρου ἔξωθεν τῆς περιοχῆς τοῦ Ἀρείου Πάγου. Κατὰ σύμπτωσιν δέ, καὶ ἡ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως κλειψύδρα, πού κεῖται ἀκριβῶς ἀπέναντι, εἶναι ἀφιερωμένη εἰς τοὺς 12 Ἀποστόλους, — ὅπως καὶ τὸ σφζόμενον ἀρχαιότατον ὀκτάπλευρον Βαπτιστήριον, πού εἶναι ἐκεῖ κοντὰ, φέρει τὸ ὄνομα ναοῦ Ἁγίων Ἀποστόλων. Ὁ δὲ Θεοφύλακτος, υἱὸς τοῦ αὐτοκρατορῶς μας Μιχαὴλ Ραγκαβέ, ἐχάρισεν εἰς τὸν γειτονικὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολαίου Ραγκαβᾶ εἰκόνα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Ὅλα αὐτὰ καὶ μερικαὶ ἄλλαι παραδόσεις μαρτυροῦν ὅτι ἀπὸ τὴν μνήμην τῶν Ἀθηναίων δὲν ἐξέλιπε ποτὲ ἡ ὄραϊα παράδοσις περὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καὶ τῆς ἐπὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου ὁμιλίας του. Ταύτην δὲ διαιώνισεν ὁ αἰετμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κυρὸς Χρυσόστομος ὁ Πρῶτος, προσδώσας εἰς τὴν ὄραϊαν ταύτην Ἀθηναϊκὴν παράδοσιν τὴν ἀρμόζουσαν ἐκκλησιαστικὴν χροιάν, διὰ τῆς τελέσεως ἐπὶ τοῦ Βράχου κατ' ἔτος τὸ βράδυ τῆς 29 Ἰουνίου, πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ, πού ἀπέβη εἶδος Χριστιανικῶν Παναθηναίων, ὅπου προστρέχουν οἱ εὐλαβεῖς Ἀθηναῖοι, διὰ νὰ παρακολουθήσουν μὲ περισυλλογὴν τὴν μεγαλοπρεπῆ τελετὴν καὶ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ὁμιλίας τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, πού εἶχε γίνῃ ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς θέσεως ἐκεῖνης.

Τὴν ἀποκάλυψίν μου ταύτην ὀφείλω νὰ συμπληρώσω με τραγικὸν ἱστορικὸν τι γεγονός, συμβάν εἰς τὴν θέσιν τῶν Ἁγίων Θεοδώρων Ἀναλάτου, τῷ 1827, συνδεόμενον πρὸς τοὺς Τρεῖς Πύργους, τὸν ναῖσκον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Αἰγιαλοῦ, τὴν ἀπὸ Φαλήρου εἰς Ἀθήνας ἱερὰν ὁδόν, τὴν τοποθεσίαν Ἀνάλατον, καὶ τὸν ὑπόγειον ποταμὸν με τὸ διανγές καὶ ὑγιεινὸν νερόν, πού τρέχει κάτω ἀπὸ τὴν ἀπέναντι τοῦ ναοῦ πηγὰν τῶν Ἁγίων Θεοδώρων. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καραϊσκάκη εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ τωρινοῦ, κακῶς λεγομένου Νέου Φαλήρου, ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς ὑπέκλυψεν εἰς τὸ πείσμα τοῦ ἀπαισίας μνήμης λόρδου Κόχραν, πού ἐπέμενε νὰ ἀναλάβῃ αὐτὸς τὴν ἀρχιστρατηγίαν. Ἀπροθύμως καὶ ἄκων παρετάχθη, συμφώνως πρὸς τὸ ἀνόητον στρατηγικὸν σχέδιον τοῦ λόρδου, εἰς τὴν ἐκτεταμένην πεδιάδα τοῦ Βουρλοποτάμου, διὰ νὰ συνάψῃ μάχην πρὸς τοὺς Τούρκους. Πρὸ τῶν πολλῶ ἀνωτέρων δυνάμεων τοῦ Ρεσοῦτ Κιουταχῆ, οἱ Ἕλληνες ἐδέθησαν oratory, ἐπέσηγῶν καὶ σχολιάζων τὰς πράξεις τῶν Ἀποστόλων, λέγει ὅτι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἀφῆκε τὰς Ἀθήνας σχεδὸν ἀμέσως, κατόπιν συντόμου παραμονῆς τὸ πολὺ ἑνὸς μηνός, καὶ φαίνεται, λέγει, ὅτι ἐξεβιάσθη νὰ φύγῃ διὰ τῆς βίας ἢ διὰ τινος ἀπειλῆς κινδύνου, διότι τοιαύτη εἶναι, λέγει, ἡ σημασία τῆς λέξεως χωρισθῆς (Κεφ. 18, 1. «Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθῆς ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἦλθεν εἰς Κόρινθον»). Οὕτω δικαιολογεῖται ὁ θρόνος περὶ καταδιώξεως τοῦ Παύλου.

νά συμπτυχθούν. Ὁ Κόχραν, ἐν τῇ δειλία του, ἐπέβη ἐν σπουδῇ ἐπὶ ἰσισφόρου ἀπὸ τοὺς Τρεῖς Πύργους καὶ διέφυγεν εἰς Αἴγιναν, ἀφίνων τοὺς Ἑλληνας εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ἀγρίου Τούρκου, ὅποτε καὶ ὁ γενναῖος φιλέλλην Ἑλβετὸς Φραγκλισκος Δωζουρδουτὶ εὗρε τὸν θάνατον εἰς τὴν πεδιάδα ἐκείνην, μὲ τὸ ἄνθος τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ. Πλέον τῶν 200 Ἑλλήνων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Νοταρᾶς, ὁ Μπότσαρης, ὁ Γεώργιος Τζαβέλλας, ὁ Ἰγγλέσης, ὁ Γεώργιος Δράκος, ὁ Φωτομάρας, ὁ Λάμπρος Βέικος, ἐφέρθησαν εἰς τὸ ἐν λόγῳ πηγάδι τοῦ Ἀναλάτου, καὶ ἀφοῦ ὑπέστησαν σκληρότατα βασανιστήρια ἀπεκεφαλίσθησαν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ πηγαδιοῦ, εἰς τὰς 24 Ἀπριλίου 1827, ὑστεραίαν τῆς εορτῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, καὶ τὰ πτώματά των ἐξορφίσθησαν μέσα εἰς τὸ πηγάδι. Εἰς τὸ ξηροπήγαδο, ποῦ εἶναι σήμερον κάτωθεν τοῦ Γυμναστηρίου Νέας Σμύρνης καὶ ποῦ ἔχει εἰς τὸ βάθος ἀγωγόν, μὲ τὸν ὁποῖον συγκοινωνεῖ μὲ τὸ ἐν λόγῳ πηγάδι, εἶχαν σκύψει ὅσοι ἠμπόρουσαν καὶ ἔφυγαν, καὶ ἤκουαν τὰ βογγητὰ καὶ τοὺς στεναγμοὺς τῶν σφαζομένων Ἑλλήνων παλληκαριῶν. Καὶ τῷ 1945, ἐλαττωθέντος τοῦ νεροῦ τῆς πηγάδας, ὡς ἐκ τῆς ἀνομβρίας, ὠφθησαν εἰς τὸ βάθος αὐτῆς ἀνθρώπινοι σκελετοὶ, ἀνήκοντες ἀσφαλέστατα εἰς τοὺς ἐθνομάρτυρας αὐτοὺς τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος. Τὰ ὅσα καὶ λείψανα ταῦτα δεόν νὰ ἀναστυθῶν καὶ ἀποτεθῶν εὐλαβῶς ἐν καταλλήλῳ θήκῃ καί, παραλλήλως πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ Ἁρείου Πάγου τελετῆν, ἐπιτελεῖται σεμνή, σοβαρά, συγκινητικὴ, πάνδημος θρησκευτικὴ καὶ ἐθνικὴ τοιαύτη, συνδυάζουσα τὸ πρὸ 1900 ἐτῶν ἐκεῖ τελεσθὲν ὑψίστης σημασίας κοσμοϊστορικὸν γεγονός τῆς συναντήσεως τοῦ Ἀποστόλου Παύλου μὲ τὸν βασιμὸν τοῦ Ἁγνώστου Θεοῦ, πρὸς τὴν ἀθλήσιν τῶν ἐθνομαρτύρων ἡρώων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν πρὸ 124 ἐτῶν. Γένοιτο!

ΣΟΦΟΚΛΗΣ ΑΒΡ. ΧΟΥΔΑΒΕΡΔΟΓΛΟΥ

Ἐντιμολογιώτατος Ἄρχων Μέγας Δικαιοφύλαξ τοῦ Ἀγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Ἡ ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ Ο.Η.Ε. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἐν τῇ αἰθροῇ τοῦ «Παρθασοῦ» εἰδικῆ τελετῇ ἄφιστάθη εἰς τὸν ἱερασιμὸν τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἱερουσολέων τοῦ Ο.Η.Ε. Κατ' αὐτὴν ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ διπλωματικοῦ σώματος, τῆς ἐπὶ τῶν Βαλκανικῶν Ἐπιτροπῆς τοῦ Ο.Η.Ε. τῶν ὑπουργῶν καὶ πλήθους πολλοῦ διάφοροι ὁμιλεῖται ἐξήραν τὴν σημασίαν καὶ τὴν δράσιν τοῦ Ο.Η.Ε., μετὰ τὴν ὁμιλίαν δὲ τοῦ ἀροῦθρον τῆς Βαλκανικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Β. De Castro ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Συλλόγου τοῦ Ο.Η.Ε. Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ἀμίλκας Ἀλιβιζάτος εἶπε τὰ ἀκόλουθα:

Ἡ σημερινὴ ἡμέρα εἶναι πραγματικῶς μεγάλη, διότι ἂν, ὡς ἐλπίζω καὶ εὐχομαι, τὸ νεώτερον αὐτὸ παγκόσμιον ἀμφικτυωνικὸν συνέδριον διατηρηθῆ, ἡ ἡμέρα τῆς ἰδρύσεως του θὰ ἀποτελῆ τὸν σταθμὸν καὶ τὴν ἀφετηρίαν τῆς νεωτέρας ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ μόλις ἐξαετή, ἀλλὰ ὑπερπλουσία καὶ ἀποτελεσματικὴ, δράσις τοῦ Ο.Η.Ε. εἶναι ἀρκετὴ διὰ τὴν στηρίξιν κανεὶς ἐπ' αὐτῆς τὰς καλυτέρας τῶν ἐλπίδων.

Τὸ γεγονός δ' ἐστὶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν μάχονται στρα-

τιῶται ὅλων σχεδῶν τῶν χωρῶν τῆς ὕψηλίου ἐν ὀνόματι τοῦ Ο.Η.Ε. πρὸς ἐπιβολὴν τῆς τάξεως, τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἐλευθερίας, εἶναι ἀρκετὰ εὐοίωνον διὰ νὰ πιστεῦσθαι κανεὶς ὅτι ἐπὶ τὸσον χαλυβδίνης θελήσεως τῶν λαῶν δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ στηριχθῆ ἔπαρκως καὶ στερεῶς ἕνα καλύτερον μέλλον διὰ τὴν ἀνθρωπότητα.

Τρία δὲ εἶναι τὰ κύρια σημεῖα, ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ ἠμπορέσθαι νὰ βασισθῆ, ὄχι ἀπλῶς ἢ ἐπιβίωσις, ἀλλὰ ἡ μόνιμος ἐπιβολὴ τοῦ ὄργανισμοῦ αὐτοῦ πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ἀνθρωπότητος:

1ον) Ἡ ὀλοψυχὸς καὶ ἐξ ἐνσυνειδήτου πεποιθήσεως ὑποστήριξις τοῦ Ο.Η.Ε. ἐκ μέρους ὅλων τῶν λαῶν τῆς ὕψηλίου. Ὅταν ὁμως λέγω ὅλων τῶν λαῶν, δὲν ἐννοῶ αὐτὸ ὡς συνήθως ὑπὸ τὴν ἀφηρημένην ἔννοιαν μίαν κατὰ συνθήκην ρητορικῆς ἐκφράσεως, ἀλλὰ ὑπὸ τὴν πραγματικὴν ἔννοιαν τῶν καθ' ἕκαστον ἀτόμων, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τοὺς λαοὺς καὶ τὰ ὁποῖα αὐτὰ πρέπει νὰ ἔχουν πρῶτα καὶ νὰ ἀποκτήσῃ αὐτὴν τὴν πεποιθήσιν.

2ον) Ἡ ἐκ μέρους πάντων τῶν λαῶν ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἔννοιαν δημιουργία καὶ ἐπικράτησις τῆς πεποιθήσεως, ὅτι εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν δὲν ὑπάρχουν δύο ἤθη καί, μία διὰ τὰ ἄτομα καὶ ἄλλη διὰ τὰ ἔθνη, ἀλλ' ὅτι τὸ δίκαιον, τὸ εὐθές, ἡ ἐλευθερία καὶ καθόλου ὁ ἀνώτερος ἀνθρωπισμὸς εἶναι τὰ κύρια καὶ μοναδικὰ χαρακτηριστικὰ, τὰ ὁποῖα διακρίνουν τὸσον τὰ ἀληθινὰ πεπολιτισμένα ἄτομα ὅσον καὶ τοὺς ἀληθινὰ πεπολιτισμένους λαοὺς.

Αὐτὰ τὰ στοιχεῖα, συνδεόμενα μὲ τὸν αἰώνιον νόμον τῆς ἀγάπης τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν ἄνθρωπον, θὰ σταματήσῃ τὴν μέχρις αὐτῆς στιγμῆς κρατοῦσαν κατάστασιν, ἡ ὁποία χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὸ ἀρχαῖον λατινικὸν ῥητὸν ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι διὰ τὸν ἄνθρωπον λόκος, Homo homini lupus, ἐνῶ πρέπει νὰ εἶναι ἀνθρώπος.

Καὶ 3ον) Ἡ γνώσις ὅτι οἱ δρόμοι εἰς τὴν ζωὴν εἶναι πάντοτε δύο. Καὶ ἐν προκειμένῳ, ὅπως λέγει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ ἀγίᾳ Γραφῇ, ἔμπρὸς μας εἶναι ὁ δρόμος τῆς ζωῆς καὶ ὁ δρόμος τοῦ θανάτου. Εἰς ἡμᾶς ἀποκλειστικῶς ἐναπόκειται νὰ βαδίσωμεν τὸν δρόμον τῆς ζωῆς καὶ ὄχι τὸν δρόμον τοῦ θανάτου.

Εἴθε ἡ σημερινὴ ἡμέρα καὶ ὁ συμβολισμὸς τῆς νὰ ὀδηγήσῃ ὅλους τοὺς λαοὺς ὅλων τῶν ἐποχῶν νὰ βαδίσουν πάντοτε τὸν δρόμον τῆς ζωῆς, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὸν Θεὸν εἶναι καθωρισμένος ὡς δρόμος εἰρήνης καὶ ὄχι πολέμου καὶ ἔτσι ὁ πόλεμος νὰ μείνῃ ὡς μία κακὴ ἀνάμνησις εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὁ Ο. Η. Ε., ὅστις ἀπέμεινε τὸ μόνον τεχνικὸν μέσον διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ἀνθρωπότητος ἀπὸ τοῦ ἀπαισιῶν πολέμου, ἐλπίζεται ὅτι θὰ ἐπιβληθῆ, ὡς δεικνύει ὁ διεξαζόμενος ἀγὼν ἐν Κορέᾳ. Αἱ ἠθικαὶ καὶ τοῦτ' αὐτὸ χριστιανικαὶ βάσεις, ἐφ' ὧν στηρίζεται, παρέχουν βάσιμον τὴν ἐλπίδα τῆς ἐπιβιώσεως καὶ ἐπιβολῆς του, ἐφ' ὅσον τὰ καθ' ἕκαστον ἄτομα, ἐξ ὧν ἀποτελοῦνται αἱ κοινωνίαι καὶ τὰ ἔθνη, ἐμποτισθῶν μὲ τὰς ὕψηλὰς ἀρχὰς τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, οἱ ὁποῖοι μόνον ἀποτελοῦν τὴν ἀκατάλυτον βάσιν τοῦ μεγάλου οἰκοδόμηματος, πρὸς τὸ ὁποῖον στρέφουν τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας τῶν ὅλων οἱ λαοὶ.

.....
 Ἀνοθήρατός ἐστιν ὁ τῆς ἀληθείας λόγος, ῥαδίως δυνάμειν ἐκφεύγει τοὺς μὴ προσέχοντας.

Βασιλεὺς μέγας

Ἄσθεν ἡ πηγὴ τῆς ἀμαρτίας, ἐκείθεν ἡ πληγὴ τῆς τιμωρίας.

Χρυσόστομος

Ἄνθρωπος εἶ, μόνον τῶν ζώων θεόπλαστον.

Βασιλεὺς μέγας

Θεοσεβέστατον αὐτὸ ἐστὶ πάντων ζώων ἄνθρωπος.

Εὐσέβιος Καισαρείας

ΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ*

Πράξεις υπ' αριθ. 1146 της 16 'Οκτωβρίου 1951

Περί έγγραφης εις τὰ Κατώτερα 'Εκκλησιαστικά Φροντιστήρια υποψηφίων έφημερίων.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Λαβόν υπ' όψην: α) τὸ ἀπευθυνθέν πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων υπ' αριθ. 1697) 14.6.1950 έγγραφον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, δι' οὗ ὑποδεικνύεται ἡ ἀνάγκη τῆς ταχίστης πληρώσεως τῶν ὑπερπεντακοσίων κενῶν έφημερικῶν θέσεων τῆς Βορείου ἰδίας Ἑλλάδος καὶ διαπιστοῦται ἡ παντελής έλευσις υποψηφίων έφημερίων κεκτημένων τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου απαιτούμενα προσόντα πρὸς φοίτησιν εἰς Ἐκκλησιαστικά Φροντιστήρια καὶ χειροτονίαν, β) τοὺς σοβαρωτάτους έθνικούς καὶ θρησκευτικούς κινδύνους, οὓς έγκυμονεῖ ἡ μακροχρόνιος ἀπουσία τῶν θρησκευτικῶν λειτουργῶν ἐκ τοῦ μέσου τοῦ δεινοπαθήσαντος ἐκ τῆς κατοχῆς καὶ ἀνταρσίας πληθυσμοῦ τῶν βορείων διαμερισμάτων τῆς χώρας, καὶ γ) τὴν ἀδυναμίαν ἀντιμετωπίσεως κατ' ἄλλον τρόπον τοῦ δημιουργηθέντος ὄξυτατου τούτου προβλήματος, εἰ μὴ μόνον διὰ τῆς μειώσεως τῶν γραμματικῶν προσόντων τῶν υποψηφίων έφημερίων καὶ τῆς παραχωρήσεως αὐτοῖς διευκολύνσεων ὡς πρὸς τὴν μόρφωσιν καὶ τὴν χειροτονίαν των, ἀποφασίζει:

1) Νὰ ἐπιτραπῇ ἡ έγγραφῆ εἰς τὰ Κατώτερα Ἐκκλησιαστικά Φροντιστήρια κατὰ τὸ ἀρχαιότερον σχολ. ἔτος 1951-52 τῶν ἐκλελεγμένων διὰ τὴν κατάληψιν έφημερικῶν θέσεων τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων Κοζάνης, Βεροίας, Ἐδέσσης, Γρεβενῶν, Κασσανδρείας, Ζιχνῶν, Δράμας, Σερρών, Κίτρους, Κιλκισίου, Νευροκοπίου, Ἐλευθεροπόλεως, Ἱερισοῦ, Σιδηροκάστρου, Φλωρίνης, Ἐλασσόνας, Καστορίας, Σιατίφου, Μαρωσίας, Ἀλεξανδρουπόλεως, Διδυμοτείχου, Ἰωαννίνων, Δρυϊνουπόλεως, Πρεβέζης καὶ Ναυπακτίας υποψηφίων έφημερίων τῶν καταγομένων ἀπαραιτήτως ἐκ τῶν Μητροπολιτικῶν τούτων περιφερειῶν, κεκτημένων δὲ τοῦλάχιστον ἀπολυτήριον Δημοτικῆς σχολείου, κατὰ προτίμησιν τῶν συμπληρωσάντων τὸ τεσσαρακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των.

2) Οἱ ἀνωτέρω μετὰ διήμερον ἐν τοῖς Ἐκκλησιαστικοῖς Φροντιστηρίοις φοίτησιν καὶ κατοπιν ἐγκρίσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος χειροτονοῦνται έφημέριοι καὶ έγγραφοῦνται εἰς τὰς οἰκείας μισθοδοτικὰς καταστάσεις.

3) Νὰ ὑποχρεωθῶσιν οἱ συμφώνως τοῖς ἀνωτέρω ἐδαφίσι χειροτονούμενοι έφημέριοι, ὅπως ἅμα τῇ λήψει τοῦ πτυχίου αὐτῶν ἀσκήσωσι τὰ έφημερικά αὐτῶν καθήκοντα εἰς ἔνορις τῆς Μητροπολιτικῆς περιφερείας, δι' ἣν ἐξελέγησαν, ἀπαγορευομένης ἀπολύτως τῆς μεταθέσεως ἢ ἀποσπάσεως αὐτῶν ἐκ τῆς Μητροπολιτικῆς ταύτης περιφερείας εἰς ἕτεραν.

Ἐκδόσαν τὴν υπ' αριθ. 1146 παρούσαν πρᾶξιν του, κωδικοποιήσασάντων διὰ Νόμου.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ Μέλη

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ὀκτωβρίου 1951.

Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργικῆς Συμβουλίου
Σ. ΣΠΥΡΙΔΑΚΗΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Λαβόν υπ' όψην τὸ πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἀπευθυνθέν υπ' αριθ. 2416 τῆς 3ης Ὀκτωβρίου το. ἔτους έγγραφον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν ᾧ διαπιστοῦται ἡ νομιμῆ ἀδυναμία τῆς συγκροτήσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κατὰ τὴν ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1951 νέαν συνοδικὴν περιόδον, ὡς προκηρύσσεται κατὰ τὴν λήξαν συνοδικὴν περιόδον

* Ἐφημερίς τῆς Κυβερνήσεως τεύχος Α' αριθ. φύλλον 280 τῆς 19 Ὀκτωβρίου 1951.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἡ 28ῃ Ὀκτωβρίου.

Ἱερὰν, τῷ ὄντι, καὶ ἄκρως διδακτικὴν ἐπέτειον ἐώρτασε τὸ Πανελλήνιον τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἐνδεκαετίας ἀπὸ τῆς ἱστορικῆς ἐκείνης ἡμέρας, καθ' ἣν εἰς τὰς πολυαριθμοῦσας οἰδηροφράκτους φασιστικὰς λεγεῶνας ἀντετάχθησαν γυμνὰ τὰ στήθη τῶν τέκνων τῆς Ἑλλάδος, ἐμπυρωμένα ὑπὸ τῆς πίστεως πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τοῦ πρὸς τὴν ἑλευθερίαν ἔρωτος, ἐπὶ προασπίσει τοῦ κινδυνεύσαντος πατρίου πολιτισμοῦ.

Ἡ 28ῃ Ὀκτωβρίου 1940 ἀπέτελεσε τὴν ἀφετηρίαν νέας εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου ἐποχῆς, χάρις εἰς τὸ εὐθαρπὲς ἐκεῖνο καὶ ρωμαλέον ἑλληνικὸν «OXI», διότι ἔδωκε τὸ σύνθημα τῆς ἀναταρρήσεως τῶν κατεπισημένων ἰσχυρῶν καὶ τῆν ἀφορμὴν εἰς τὴν διάγνωσιν τῆς ἀδυναμίας τῆς ὄλης καὶ τῆς βίας, τὴν ὁποῖαν ἐξεπρωσώπων οἱ γυναικῶντες ἐπὶ ταῖς πανοπλίαις των ἄρχοντες τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων τοῦ Ἀξίονος ἐκεῖνον τοῦ ὀλοκλήρωτισμοῦ, ὃν «τὸ μνημόσυνον ἀπώλετο μετ' ἡμῶν». Διὰ τοῦτο ἡ ἡμέρα ἐκείνη τοῦ πανεθνικοῦ τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῆς βαρβάρου βίας συναγεμιοῦ ἐχαιρετίσθη ὡς ὄλος ἐξαιρετικῆς ἱστορικῆς σημασίας ἡμέρα καὶ ὡς τοιαύτη εἰσέτι τιμᾶται ὑφ' ὄλων τῶν ἀδουλόγων τὸ φρόνημα λαῶν τῆς γῆς, δι' ἡμᾶς δὲ τοὺς Ἕλληνας, οἵτινες ἔσχομεν τὸ μέγα προνόμιον τὰ ζήσωμεν τὸ τραγικὸν μεγαλεῖον τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ὄλην τὴν ἐπακολουθήσαν ἐκιοτε περιόδον τῶν ἀγῶνων καὶ τῶν θυσιῶν, ἀποτελεῖ ἡ ἐπέτειός τῆς εὐκαιρίαν εὐγνώμονος μνημοσύνου τῶν ἐνδόξων νεκρῶν καὶ ἐκδηλώσεως ἀμέτρου θαυμασμοῦ πρὸς αὐτοὺς τε καὶ τοὺς ἐπιζήσαντας συμπολεμιστάς των. Ἀλλὰ, πρὸ πάντων, ἡ ἡμέρα αὕτη ἀποτελεῖ εὐκαιρίαν πρὸς ζωηρότερον ἀναπόλησιν τῶν θαυμασίων τῆς πίστεως καὶ πρὸς βαθύτερον ἐκτίμησιν τῆς δυνάμεως τοῦ ἀνεύματου καὶ τῆς ἀρετῆς, ἐνώπιον τῶν ὁποίων δὲν ἀντέχει ἡ κακία καὶ ἡ ὀλικὴ βία, ὁσονδήποτε ὀργανωμένα καὶ ὁσονδήποτε ἰσχυραὶ καὶ ἂν ἐμφανίζωνται διὰ τοὺς βλέποντας τὰ πράγματα μόνον διὰ τῶν σωματι-

τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου μὴ προβλεπομένης περιπτώσεως ἀναπληρώσεως ἀποχωρήσαντος κατὰ τὸ πρῶτον τρίμηνον τῆς συνοδικῆς ἑξαμηνίας Συνοδικῆς μέλους, ἀναγνωρίσαν δὲ τὴν ἐν τῷ ἔγγραφῳ τούτῳ ὑποδεικνυομένην ἀνάγκην τῆς ταχίστης ρυθμίσεως τοῦ προκύψαντος ζητήματος διὰ τὴν νόμιμον συγκροτήσιν τῆς Διοικούσης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Συνόδου, ἀποφασίζει:

Νὰ ἐπιτραπῇ ὅπως Μητροπολίτης, καλούμενος Συνοδικὸς Σύνοδος ἐντὸς τοῦ πρώτου τριμήνου Συνοδικῆς τινος ἑξαμηνίας πρὸς ἀντικατάστασιν ἑτέρου Συνοδικῆς Συνέδρου, παρῆμην ὡς τοιοῦτος καὶ διὰ τὰς δύο ἐσορένας ἑξαμηνίας.

Ἐκδόσαν πρὸς τοῦτο τὴν υπ' αριθ. 1145 παρούσαν πρᾶξιν του, κωδικοποιήσασάντων διὰ Νόμου.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ Μέλη

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ὀκτωβρίου 1951.

Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργικῆς Συμβουλίου
ΣΤ. ΣΠΥΡΙΔΑΚΗΣ

κῶν ὀφθαλμῶν καὶ τοὺς πιστεύοντας μόνον εἰς τὴν ψυχρὰν λογικὴν καὶ εἰς τὴν ἀριθμητικὴν.

Τίποτε εἰς τὸν κόσμον εὐγενὲς καὶ γενναῖον δὲν θὰ ἐπειρωχάνετο, ἂν ὅλα ὑπελογίζοντο πάντοτε ἐπὶ τῆ βάσει τῶν ἀριθμῶν καὶ ἐροῦθμύζοντο ἀπλῶς ὑπὸ τῆς ψυχρᾶς λογικῆς, ἄνευ τῆς συνεργίας τοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἐκείνου, ὅστις παράγεται μὲν ἐκ τῆς πίστεως εἰς τὴν Ἰδέαν καὶ ἐκ τῆς ἀφοσιώσεως εἰς τὸ Καθῆκον, δημιουργεῖ δὲ τοὺς ἥρωας τῆς ἱστορίας καὶ τοὺς εὐεργέτας τῆς ἀνθρωπότητος, διὰν πρὸ πάντων ἡ πίστις αὐτῆ καὶ ἡ ἀφοσίωσις ἐνισχύωνται ἀπὸ τῆς πεποίθησιν πρὸς τὸν Θεόν, ἐνώπιον τοῦ Ὁποίου «ἀδυνατεῖ οὐδέν». Μὲ αὐτὴν τὴν πεποίθησιν κυρίως, θωρακισθὲν τὸ ἔθνος ὀλοκλήρον κατήγαγε τοὺς θριάμβους, διὰ τῶν ὁποίων ἅπασ ἔτι ἐξησφάλισε τὴν ἑλευθερίαν του καὶ τὴν τιμὴν του. «Ἐἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον»!

Τὰ «Ἡνωμένα Ἐθνη».

Ἡ κατὰ τὴν παρελθούσαν ἑβδομάδα ἐοργασθεῖσα ἐπέτειος τῆς ἰδρύσεως τοῦ «Ὄργανισμοῦ «Ἡνωμένων Ἐθνῶν» ἔδωκεν εἰς τὸν παγκόσμιον τύπον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξάσῃ τὴν σημασίαν, ἣν ἔχει διὰ τὴν τεταραγμένην μεταπολεμικὴν ἐποχὴν ἡ συγκρότησις τοῦ διεθνoῦς τούτου ὀργανισμοῦ καὶ τὸ μέχρι τοῦδε ὑπ' αὐτοῦ ἐπιτελεσθὲν ἔργον εἰς τὸν τομέα τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς παμποθέτου εἰρήνης, ἧτις καὶ ἀποτελεῖ τὸν κυριώτατον σκοπὸν τῆς συμπήξεως καὶ τῆς λειτουργίας τοῦ ΟΗΕ, πολλοὶ δὲ πολλαχοῦ ἐπίσημοι ῥήτορες διεκήρυξαν τὴν τε ἀναγκαιότητα καὶ τὴν ὀφελιμότητα τοῦ θεσμοῦ διεργμηθέντες τὸν πάγκοινον πόθον τῆς δεινῆς ὑπὸ δύο παγκοσμίων πολέμων, κατὰ τὸ πρόσφατον μόλις παρελθόν, δοκιμασθείσης ἀνθρωπότητος. Ἡ ἐν τῷ κόσμῳ σιτατευομένη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, πικρότατα θλιβομένη διὰ τὴν μεταξὺ τῶν ἔθνικῶν ὁμάδων τῆς σικουμένης κατὰ τόσον τραγικῶς καταστρεπτικὸν τρόπον κατ' ἐπανάληψιν ἐκδηλωθεῖσαν θνασμονίαν, ἀείποτε δ' εὐχόμενη «ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου», ἰδιαιτέραν ἀισθάνεται ἀνακούφισιν καὶ πορηγορίαν ἐκ τῆς, μετὰ τὴν ἀποτυχίαν καὶ τὴν ἄδοξον διάλυσιν τῆς ποτε «Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν» καὶ τὴν ἐκ τοῦ δευτέρου πολέμου δεινότεραν δοκιμασίαν, συγκροτήσεως τοῦ νέου τούτου ὀργανισμοῦ τῶν «Ἡνωμένων Ἐθνῶν», ὅστις, παρὰ τὰς ἀτελείας, τὰς κωλυσιεργίας καὶ τὰς φανεράς καὶ ἀφανεῖς ἀντιδράσεις, σθεναρῶς ἀμύνεται ἐπὶ ἐξαιτίαν ὀλοκλήρου τοῦ ἰδεώδους τῆς παγκοσμίου εἰρήνης καὶ ὀλοῦν σθεναρώτερον ἐκδηλοῦται κατὰ τῶν ὑπονομευτῶν αὐτῆς.

Ἄλλ' ἡ Ἐκκλησία δικαιοῦται νὰ ἐρωτήσῃ: Ἄρα γε τὰ ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ἀγωνιῶντα καὶ ἀγωνιζόμενα ἔθνη θὰ εἶναι δυνατὸν ν' ἀποφύγουν τελικῶς τὸ κακόν, ὅπερ φοβοῦνται, ἐφ' ὅσον μεταξὺ τῶν ἡγετῶν αὐτῶν θὰ ὑφίστανται καὶ οἱ πεισιμότως ἡρνούμενοι τῶν μοναδικῶν «Ἀρχοντα τῆς εἰρήνης» ἢ κατὰ τύπους μόνον ἐμφανιζόμενοι ὡς πιστοὶ τοῦ εὐαγγελιοῦ τοῦ Ἐδδαγγελίου Του; Ἄν εἶναι ἡ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων εἰρήνη ἀπότοκος τῆς πρὸς τὸν Θεὸν εἰσηγεύσεως τῶν ἀνθρώπων; Καὶ διὰ τοῦτο, ἀκριβῶς, ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ δὲν ἀπορεῖ καὶ δὲν ἐκ-

πλήσεται διὰ τὰς «ἀκαταστασίας» καὶ «ἀκοῆς πολέμων», ὑπὸ τῶν ὁποίων ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ταράσσεται ἀκόμη ἡ γαλήνη τοῦ κόσμου καὶ αἱ ὁποῖαι τὴν στιγμὴν αὐτὴν κρατοῦν εἰς ἀγωνίαν τοὺς κατοίκους ὅλης τῆς ὑδροσφαιῖου, ἐν ᾧ βαθύτατα χάρει διότι οὐδεὶς σήμερον ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον, ὅστις τολμᾷ νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι προτιμᾷ ἢ ἐπιδιώκει τὸν πόλεμον, μὴδ' αὐτῶν τῶν φανερῶν ἐχθρῶν τῆς εἰρήνης ἐξαιρουμένων. Εἶναι καὶ τοῦτο μία ἐνδειξις τοῦ πόσον ριζικῶς ἔχουν ἐπιδράσει αἱ χριστιανικαὶ ἰδέαι εἰς τὴν ψυχὴν τῶν λαῶν, τῆς ἐπιδράσεως δὲ ταύτης ἀπότοκος εἶναι καὶ ἡ σύστασις τοῦ ΟΗΕ, τὴν σταθερὰν ἐπιτυχίαν τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ ποθῇ καὶ νὰ εὐχεται πᾶσα ἀληθῆς χριστιανικὴ καρδία.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος συνήλθεν εἰς τὴν πρώτην συνεδρίαν τῆς 97ῆς Συνοδικῆς Περιόδου τὴν παρελθούσαν Δευτέραν, 29ην λήξαντος μηνός, ὡς ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος φύλλου ἐκτενέστερον προεγράφη.

—Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐν τῇ πρώτῃ αὐτῆς συνεδρίᾳ τῆς 29ης λήξαντος μηνός προέβη εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν διαφόρων Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν ὡς ἀκολουθῶς: ΟΔΕΥ, Πρόεδρος ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος καὶ Μέλη οἱ Σεβ. Μητροπολίται Φθιώτιδος καὶ Παραμυθίας, ΓΑΚΕ, Πρόεδρος ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος καὶ Μέλη ὁ Σεβ. Ὑδρας, Ἀναπληρωματικὸν μέλος ὁ Σεβ. Γυθείου, Ἀποστολ. Διακονίας, Πρόεδρος ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος καὶ Μέλη οἱ Σεβ. Μητροπολίται Φθιώτιδος καὶ Σισανίου, Ἀναπληρωματικὸν μέλος ὁ Σεβ. Ναυπακτίας, Προσφωγῶν, Πρόεδρος ὁ Σεβ. Φθιώτιδος καὶ Μέλη οἱ Σεβ. Κοζάνης καὶ Γυθείου, Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κοζάνης, Ἰδαλικῶν βιβλίων, οἱ Σεβ. Ναυπακτίας καὶ Νευροκοπίου, Ἐποπτικὸν Συμβούλιον Ἐκκλ. Ἐκπαιδεύσεως, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νευροκοπίου, Ἐπὶ τῶν Γάμων, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γυθείου, Ἐπὶ τῶν Μοναστηριακῶν, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Αἰτωλοακαρνανίας, Ἐπὶ τῶν Χειροτονιῶν, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σπάρτης, Ἐπὶ τῶν δαπανῶν τοῦ Συνοδικοῦ Μεγάρου, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Πολυανῆς, Κοζάνης καὶ Ναυπακτίας, Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον, Πρόεδρος ὁ Σεβ. Ὑδρας καὶ Μέλη οἱ Σεβ. Σπάρτης, Κοζάνης, Ναυπακτίας καὶ Νευροκοπίου, Δευτεροβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον, Πρόεδρος ὁ Σεβ. Φθιώτιδος καὶ Μέλη οἱ Σεβ. Αἰτωλοακαρνανίας, Πολυανῆς, Παραμυθίας, Ἐδέσεως καὶ Σισανίου.

—Χθὲς ἐτελέσθη ἐν τῷ Ἀρχιεπισκοπικῷ Παρεκκλησίῳ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου τὸ «Μήνυμα» τοῦ ἐψηφισμένου Μητροπολίτου Λήμνου πανοσ. Ἀρχιμανδρίτου κ. Διονυσίου Χαραλάμπους.

Ἀποστολικὴ Διακονία. Ὑπὸ τοῦ Γεν. Δ)τοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κ. Βασ. Βέλλα ὑπεβλήθη τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ καὶ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ ὑπόμνημα περὶ τῆς ἰδρύσεως Μοναχικοῦ Ἱεραποστολικοῦ Τάγματος.

Ὁ παρὰ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ Δ)τῆς τῶν Κατηχητικῶν Σχολειῶν πανοσ. Ἀρχιμανδρ. κ. Βαρνάβης Γεωργιάδης μετέβη εἰς Χαλκίδα τὴν παρελθούσαν Τρίτην πρὸς ἐπιτόπιον μελέτην τῶν ἀναγκῶν τοῦ αὐτόθι Παρρητήριου τῆς Ἀποστ. Διακονίας καὶ ἐγένετο μετ' ἀγάπης δεκτὸς ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χαλκίδος μετ' οὐ συνεργάσθη δι' ὅλης τῆς ἡμέρας. Ἐπέστρεψεν εἰς Ἀθήνας αὐθημέρον.

Ὁ ἐκ Μονάχου ἐπανακάμψας Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Γεράσιμος Παπαδόπουλος ἀνέλαβε καθήκοντα

Οικονόμου και Πνευματικῆ παρὰ τῷ Θεολογικῷ Οικοτροφείῳ τῆς Ἀποστολ. Διακονίας.

Ὁ ἐν Σέρραις θρησκευτικὸς Σύλλογος «Ἀναγέννησις» δι' ὑπομνήματός του, ὑποβληθέντος τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ, αἰτεῖται τὴν εἰς ταύτην ὑπαγωγὴν αὐτοῦ.

Ἡ ἐν Βηρυτῶν ἐκδιδομένη γαλλόφωνος ἡμερησίως «Le jour» ἐν τῷ φύλλῳ αὐτῆς τῆς 30ῆς 7βρίου ἐ.ε. δημοσιεύει μακρὰν ἀνταπόκρισιν περὶ τοῦ ἔργου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ εἰδικώτερον περὶ τῶν ὑπὸ οἰκοδόμησιν εὐαγῶν ἐκπαιδευτικῶν αὐτῆς Ἱδρυμάτων, ὧν καὶ τὰ σχέδια δημοσιεύει ἐπίσης.

Ἀπὸ τῆς προσεχοῦς Δευτέρας ἀρχοῦνται τὰ διὰ τὸ ἀκαδημ. ἔτος 1951-52 μαθήματα τῆς Σχολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος ἀπέστειλεν 150 ὀκ. ἐλαίου, εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ Θεολογικοῦ Οικοτροφείου.

ὑποτροφία τοῦ TAKE (διὰ φοιτητῶν, σπουδαστῶν καὶ μαθητῶν. 1) Τὸ TAKE κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ χορηγεῖ τὰς κάτωθι ὑποτροφίας :

Α) Εἰς 20 φοιτητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, προτιθεμένους νὰ προσέλθωσι τὸ ἀργότερον ἐντὸς τριετίας ἀπὸ τῆς κτήσεως τοῦ πτυχίου των εἰς τὰς τάξεις τοῦ Κλήρου, δηλοῦντας δὲ ὑπευθύνως τοῦτο καὶ παρέχοντας σχετικὴν πρὸς τοῦτο ἑγγύησιν, παρὰ τῷ Θεολογικῷ Οικοτροφείῳ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ κατὰ τὴν ἐξῆς προτεραιότητα :

α) εἰς ὄρφανους υἱοὺς ἱερέων, ἀσχέτως βαθμοῦ ἐπιτυχίας των κατὰ τὰς εἰσιτηρίους ἢ τμηματικὰς ἐξετάσεις.

β) εἰς υἱοὺς ἱερέων, τυχόντας κατὰ τὰς εἰσιτηρίους ἢ τμηματικὰς ἐξετάσεις βαθμοῦ ἀριστα ἢ λίαν καλῶς καὶ

γ) εἰς λοιποὺς φοιτητῶν τυχόντας τῶν ἐν τῇ παραγ. β' ὀριζομένων βαθμῶν.

Πληροφορία παρέχονται παρὰ τῷ TAKE

Β) Εἰς 20 σπουδαστῶν τῆς Βυζαντινῆς Σχολῆς τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν, προκρινομένους, κατόπιν ἐξετάσεων, προτιμωμένους δὲ μεταξὺ τῶν ἔχόντων τὰ αὐτὰ προσόντα, τῶν Κληρικῶν, τῶν τέκνων ἱερέων, τῶν φοιτητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ τῶν σπουδαστῶν τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν.

Πληροφορία παρέχονται παρὰ τῷ Ὁδείῳ Ἀθηνῶν Γ) Εἰς 7 μαθητῶν, τέκνα ἱερέων, παρ' ἐκάστη λειτουργοῦσα Ἐκκλησιαστικῇ Σχολῇ (μία ὑποτροφία δι' ἐκάστην τάξιν) ἐκ τῶν μὴ συμπεριλαμβανομένων μεταξὺ τῶν 20 πρώτων ὑποτρόφων τοῦ Κράτους. Εἰς περίπτωσιν δὲ, καθ' ἣν ἐν μιᾷ τάξει δὲν ὑπάρχει τέκνον ἱερέως ἢ ὑποτροφία διατίθεται, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Ἐφορείας τῆς σχολῆς, εἰς τέκνον ἱερέως ἑτέρας τάξεως.

Πληροφορία παρέχονται παρὰ ταῖς οἰκείαις σχολαῖς **Ἀποφάσεις τοῦ TAKE περὶ ἀσφαλίσεως καὶ νοσηλείων ἱερέων.** α') Κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου ἀπεσταλὴν ἑγγραφοῦ εἰδοποιήσιν πρὸς τοὺς ἡμερησίως τοὺς ὑπαγομένους εἰς τὴν προαιρετικὴν ἀσφάλισιν, μὴ συμπληρώσαντας δὲ τὸ 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μὴ ζητήσαντας μέχρι σήμερον δι' αἰτήσεως των τὴν ἀσφάλισιν των, ὅπως πράξωσι τοῦτο μέχρι τῆς 31-12-51, διότι αἱ γενόμεναι κρατήσεις ἐπὶ τοῦ μισθοῦ των δὲν συνεπάζονται καὶ τὴν συνταξιοδοτήσιν των. Εἰς ἣν περίπτωσιν ἡμερησίοι τινες τῆς ἐν λόγῳ κατηγορίας (δημοδιδάσκαλοι ἢ συνταξιοδοχοὶ τοῦ Δημοσίου) δὲν ἐπιθυμοῦσι τὴν ἀσφάλισιν των εἰς τὸ TAKE, ὀφείλουσι νὰ δηλώσωσιν ἑγγράφως τοῦτο ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας, ἵνα ἂν ἐνός μὲν τοῖς ἐπιστραφῶσιν αἱ μέχρι σήμερον γενόμεναι ἀχρεωστικῶς κρατήσεις των, ἂν ἐτέρου δὲ εἰδοποιηθῶσιν αἱ Ἱερὰ Μητροπόλεις καὶ παύσωσι τοῦ λοιποῦ τὴν ἀναγραφὴν κρατήσεων δι' αὐτοὺς, εἰς τὰς παρ' αὐτῶν συντασσομένας μισθοδοτικὰς κατατάξεις.

β') Οὐδεμίαν δαπάνην νοσηλείων ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ TAKE, ἐάν ὁ ἀσθενὴς μέτοχος εἰ-

ῆλθεν εἰς νοκοκομείαν ἢ κλινικὴν ἀνευ γνωματεύσεως τοῦ οἰκείου Νομίατροῦ ἢ Ἀστυάτροῦ καὶ ἀνευ εἰσιτηρίου τῶν Τοπ. TAKE.

Ἐξαιρετικῶς, ἀσθενὴς μέτοχος δύναται νὰ εἰσαχθῇ πρὸς νοσηλείαν ἀνευ τῶν ἀνωτέρω διατυπώσεων, ἐάν ἐπιγούσα ἀνάγκη ἐπιβάλλῃ τοῦτο. Εἰς τὴν περίπτωσιν ὅμως αὐτὴν οἱ οἰκείοι τοῦ ἀσθενοῦς ὀφείλουσι, ὅπως ἐντὸς 24ώρου καλέσωσι τὸν Νομίατρον ἢ τὸν Ἀστυάτρον ἵνα ἐπισκεφθῇ τὸν ἀσθενῆ καὶ ἐκδώσῃ τὴν σχετικὴν γνωμάτευσιν, τὴν ὁποίαν ἐν συνεχείᾳ πρέπει νὰ ὑποβάλλωσιν εἰς τὸ Τοπ. TAKE διὰ τὴν ἐκδοσὴν τοῦ εἰσιτηρίου, ἀνευ τοῦ οἰκείου δὲν δύναται νὰ ἐγκριθῇ ἢ δαπάνη τῆς νοσηλείας.

γ) Ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει δύναται νὰ ἐγκριθῇ δαπάνη νοσηλείας κατ' οἶκον, ἀπαγορευομένου τούτου ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ Κλάδου Ἀσθενείας.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος τῇ μὲν 21ῃ λήξαντος μηνὸς ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῶ κατὰ τὴν ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς Ἰδρύσεως τοῦ Ο.Η.Ε. ἐπίσημον Δοξολογίαν καὶ ἀκολούθως ἐν τῷ ἱ. ναῶ τοῦ Ἀγ. Γεωργίου (Καρύτση) εἰς τὸ μνημόσυνον τῶν ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως πεσόντων Κυπρίων, τῇ δὲ 28ῃ κατὰ τὴν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῶ ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἐπετείῳ τῆς κατὰ τῆς φασιστικῆς ἐπιδρομῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως.

Ἡ Α. Μακ. παρέστη τῇ 27ῃ λήξαντος μηνὸς ἐν τοῖς Ἀνακτόροις εἰς τὴν ἐνώπιον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τελετῆν τῆς διαβεβαίωσεως τῶν νέων Μητροπολιτῶν Ἱερισσοῦ, Ἀγ. Ὅρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Κυπριανοῦ, Γρεβενῶν κ. Φιλίππου καὶ Κεφαλληνίας κ. Ἱεροθέου, συμπαρασταμένου καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Θρησκευμάτων κ. Ν. Μπακοπούλου.

Ἀύθμερον τὸ ἑσπέρας ἡ Α. Μακ. παρέστη εἰς τὴν ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἐπετείῳ τῆς 28ῆς Ὀκτωβρίου πανηγυρικῶν συνεδριῶν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν καὶ ἀκολούθως, μεταβάς εἰς τὰ Ἀνάκτορα, ὥρκισε τὴν νέαν Κυβέρνησιν Πλαστήρα-Βενιζέλου.

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος προήδρευσε συνεδριῶν τῇ μὲν 23ῃ λήξαντος μηνὸς τῆς Πανελληνίου Ἐπιτροπῆς ἐνώσεως Κύπρου, τῇ δὲ 25ῃ τοῦ αὐτοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Σηλιτοπουλείου Κληροδοτήματος, συγκροτηθειῶν ἐν τῷ Ἀρχιεπισκοπείῳ.

Τῇ 29ῃ λήξαντος μηνὸς τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον ἐπισκέψθη ὁ νέος ἐπὶ τῶν Θρησκευμάτων καὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας Ὑπουργὸς κ. Μιχαήλ, ὃν ἀντιπεσκέψθη ἡ Α. Μακ. τῇ ἐπομένῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖόν του.

Κατὰ τὸ ἀπὸ 16ης μέχρι 31ης τοῦ λήξαντος μηνὸς χρονικὸν διάστημα ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη τὴν ἐπισκεψὴν τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Μαρωनीας καὶ Θάσου κ. Βασιλείου, Λαρίσης κ. Δωροθέου, Ἐλασσάνος κ. Καλλινίκου, Κερκύρας καὶ Παξῶν κ. Μεθοδίου, Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Κυρίλλου, Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Διονυσίου, Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀγαθονίκου, Ἀρτις κ. Σεραφεῖμ. Νικαπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Ἀνδρέου, Ἱερισσοῦ καὶ Ἀγ. Ὅρους κ. Κυπριανοῦ, Φλωρίνης κ. Βασιλείου, Θεσσαρουπόλεως κ. Λεοντίου, Φθιώτιδος κ. Ἀμβροσίου, Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εἰρηναίου, Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰακώβου, πρ. Λήμνου κ. Βασιλείου, Γρεβενῶν κ. Φιλίππου, Κεφαλληνίας κ. Ἱεροθέου, Νευροκοπίου κ. Ἀγαθαγγέλου, Ὑδρας καὶ Πεσποῦ κ. Προκοπίου, Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Γερμανοῦ, Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Δαμασκηνοῦ καὶ Σπάρτης κ. Διονυσίου, τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Μυρῶν κ. Τιμοθέου, τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Σαλαμίνας (Κύπρου) κ. Γενναδίου, τοῦ ἐψηφισμένου Μητροπολίτου Πάφου Ἀρχιμ. κ. Φωτίου, τοῦ ἐψηφισμένου Μητροπολίτου Λήμνου Ἀρχιμ. κ. Διονυσίου Χαραλάμπους, τοῦ Ὑπουργοῦ κ. Εὔσαγγ. Ἀβέρωφ, τοῦ πρ. Ὑπουργοῦ κ. Π. Κανελλοπούλου, τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως κ. Γ. Βεντήρη, τῶν στρατηγῶν κ. κ. Σπαῖ, Βρασιτέα, Κουτσομήτρου, Βουγαῖ, Πάλλη, Τσαταλοῦ καὶ Ζαφειροπούλου, τοῦ Διοτῆ τῆς Στρατ. Ὑπηρεσίας τοῦ Γ.Ε.Σ. Ἀρχιμ. κ. Ἰσι-

δώρου Ρουσοχατζάκη, του Δ) του της Τουριστικής 'Αστυνομίας κ. Νέρη, του γάλλου κληρικού και καθηγητού κ. Henri Leclere, του Προέδρου του έν 'Αθήναις συνελθόντος Διεθνούς Τουριστικού Συνεδρίου άμερικανού κ. Γουίκινσον, του άπεσταλμένου της 'Αρχιεπισκοπής 'Αμερικής κ. Ν. 'Ηλιοπούλου, του γάλλου δημοσιογράφου κ. Emile Bonégy, του Γεν. Γραμματέως της Συνομοσπονδίας 'Εργατών Κύπρου κ. Πισσά μετά του κ. Κυριακοπούλου της Γεν. Συνομοσπονδίας 'Εργατών 'Ελλάδος και πολλών άλλων, βουλευτών, καθηγητών, άξιωματικών κλπ.

—'Επίσης κατά τό αυτό χρονικόν διάστημα ή Α. Μακ. ό 'Αρχιεπίσκοπος έδέχθη εις άκράσιν τό έν 'Αθήναις Κλιμάκιον της 'Εθναρχίας Κύπρου και διαφόρους έπιτροπές, δημοσιών ύπαλλήλων, εκπροσώπων των Γεωργ. Συνεταιρισμών 'Ελλάδος, κατοίκων του Πειραιώς και διευθυντών του 'Υπουργείου 'Εμπορ. Ναυτιλίας, τό Προεδριον του 'Εργατικού Κέντρου 'Ιωαννίνων, διαφόρους κληρικούς, φοιτητάς κ. ά.

'Υπέρ των κληρικών και των τέκνων των.—'Ο κ. 'Υπουργός 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων δι' έγγραφου του παρεκάλεσε τάς Συγκλήτους των 'Ανωτάτων 'Εκπαιδευτικών 'Ιδρυμάτων της χώρας όπως μεταξú των φοιτητών των δικαιουμένων έκπτώσεως διδάκτρων, έξετάστων και λοιπών τελών περιλάβωσιν αυτáι και τούς Κληρικούς και τά τέκνα αυτών εις τάς σχετικάς προτάσεις των διά τό νέον 'Ακαδημαϊκόν Έτος.

'Οσαύτως ό κ. 'Υπουργός έδωκεν έντολήν προς την άρμόδιαν ύπηρεσίαν του 'Υπουργείου όπως τύχωσι του έδεργητήματος της έκπτώσεως και οι Κληρικοί οι φοιτάντες εις τά 'Εκπαιδευτήρια Μ. 'Εκπαιδευσεως ως και τά τέκνα αυτών.

Τιμή εις 'Ελληνα Καθηγητήν. 'Ο καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου 'Αθηνών κ. Π. Πραρατιώτης άνηγορεύθη ύπό του Πανεπιστημίου της Γλασκώβης έπίτιμος διδάκτωρ της Θεολογίας επί τή εύκαιρία των έορτών της 500ετηριδος του έν λόγω Πανεπιστημίου.

ΕΠΑΡΧΙΑΪ

'Ι. Μητρόπολις Τριφυλίας και 'Ολυμπίας

'Επί τή συμπληρώσει Έτους από της εις 'Αρχιερέα χειροτονίας και της εις την έπαρχίαν έγκαταστάσεως του ύ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Δαμασκηνός άπέλυσεν έπίκαιρον ποιμαντορικόν έγκύκλιον προς τό πνευματικόν αυτό ποίμνιον.

'Ι. Μητρόπολις Σισανίου και Σιατίστης

'Ο Σεβ. Μητροπολίτης κ. 'Ιάκωβος, περατώσας την εις 'Αμερικην άποστολήν του δι' ύποθέσεις της έπαρχίας και έπανελθών, ανέλαβε τά συνοδικά του καθήκοντα.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΠΟΛΕΩΣ

'Αγιον 'Ορος. Την 26ην Μαΐου έ. έ. άφίκετο εις 'Αγιον 'Ορος ή έκ των Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτών Πρόσσης κ. Πολυκάρπου, Προικονήσου κ. Φιλοθέου και Περγάμου κ. 'Αδαμαντίου Πατριαρχική 'Εξαρχία προς έπίτιπον, έν συνεργασία μετά της αυτόθι 'Ιεράς Κοινότητος, μελέτην του θέματος της ένγένει άνασυγκροτήσεως του 'Αγίου 'Ορους, έγένητο δέ δεκτη από μέρους των 'Αγιορειτών μετά βαθείας εύλαβείας και τιμής.

'Η Πατριαρχική 'Εξαρχία έζήτησε μετά των αντιπροσώπων των 'Ιερών Μονών άπαντα τά άπασχολούντα ταύτας πνευματικά και οικονομικά ζητήματα έν κοινάς μετ' αυτών συνεδρίαις συγκροτηθείσαις έν Καρυαίς από της 27ης Μαΐου μέχρι της 1ης 'Ιουνίου έ. έ., παρουσία και του Γεν. Διοικητού του 'Αγ. 'Ορους κ. Ν. Κουράση, επί τή βάσει της έπομένης ήμερησίας διατάξεως.

1) Συντήρησις και άναστήλωσις βυζαντινών μνη-

μείων και κτιρίων 'Ι. Μονών. Προστασία κειμηλίων και βιβλιοθηκών κλπ. 2) 'Αθωνιάς Σχολή μετά πρακτικών τμημάτων 'Αγιορειτικής χειροτεχνίας. 3) Σύστασις 'Αγιορειτικού Τυπογραφείου. 'Εκτύποις χειρογράφων. 'Εκδόσις 'Αγιορειτικού περιοδικού. 4) Προσκυνηματική κίνησις. Ξενώνες. 'Εξωραϊστικά Έργα. Διαρκής έν Καρυαίς έκθεσις 'Αγιορειτικής χειροτεχνίας. 5) 'Οργάνωσις 'Αγιορειτικής περιθάψεως και Γηροκομικής προνοίας, έν Καρυαίς και έν ταίς 'Ι. Μοναίς. 6) Συγκοινωνία. Βελτίωσις οδικού δικτύου. Τηλεφωνικόν δίκτυον. Κατασκευή λιμενικού. 7) 'Εργα ύδρευσεως. 8) Γεωργία. Δενδροκομική, άμπελουργία, έλαιοκομία και λοιπά καλλιέργεια. 'Εγκατάστασις 'Ελαιουργείων. 9) Δάση. 'Αξιοποίησις δασών. Αύξησις παραγωγής ξυλείας, καυσοξύλων και ξυλανθράκων. 'Εγκατάστασις πριστηρίων. Δίκτυον δασικών οδών και ζώναι άσφαλείας. 10) 'Αλιεία. Συμπλήρωσις άλιευτικού έξοπλισμού. 'Εκμετάλλευσις θαλασσίους πλούτου και 11) 'Αντιεμπρηστικά Έργα.

Κατά την τελευταίαν κοινήν συνεδρίαν ό Καθηγούμενος της 'Ι. Μονής Διονυσίου 'Αρχιμ. Γαβριήλ εξέφρασεν έκ μέρους της 'Ιεράς 'Αγιορειτικής Συνάξεως τά αισθήματα της εύλαβούς εύγνωμοσύνης των έν τώ 'Αγιονύμφω 'Ορει άσκουμένων Μοναχών προς τε την Α. Θ. Π. τόν Οικουμενικόν Πατριάρχην και την 'Ιεράν Σύνοδον του Οικουμενικού Θρόνου και προς τά μέλη της Πατριαρχικής 'Εξαρχίας και δημοφώνους τάς προς την 'Ελληνικήν Κυβέρνησιν θερμάς ταύτης έχρηστίαις διά τό ύπέρ του ιεροϋ αυτών τόπου έπιδεικνυόμενον ένδιαφέρον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

'Η Α.Θ.Μ. ό Πάπας και Πατριάρχης 'Αλεξανδρείας άπένευμεν εις τόν δικηγόρον κ. Π. 'Ι. Παναγιωτάκον, διευθυντήν του «'Αρχείου 'Εκκλησ. και Κανονικού Δικαίου» και τώσ Γεν. Διοικητήν του 'Αγ. 'Ορους, τά διάσχεμα του άγ. 'Αποστ. Μάρκου διά τάς προς την 'Εκκλησίαν ύπηρεσίας του.

—'Αντιπροσωπεία του Οικουμενικού Πατριαρχείου ύπό τόν Σεβ. Μητροπολίτην Χαλκηδόνος κ. Θωμάν, κομίζουσα μερίδα του έν ΚΠόλει καθαγιασθέντος 'Αγίου Μύρου, μετέβη εις 'Αλεξάνδρειαν, ένθα έγένητο έπίσημας δεκτη ύπό της Α. Θ. Μ. του Πάπα και Πατριάρχου 'Αλεξανδρείας κ. Χριστοφόρου έν τή Μ. Αιθούσῃ του Θρόνου τῆ 30ῆ Μαΐου έ. έ. παρουσία και των μελών της 'Ιεραρχίας του Κλίματος 'Αλεξανδρείας. Την Α. Θ. Μ. προσεφώνησεν ό Σεβ. Μητροπολίτης Χαλκηδόνος κ. Θωμάς, όστις προσήνεγκεν αύτῆ 'Ιερόν 'Εγκόλπιον και τρίκρον από μέρους της Μεγάλης 'Εκκλησίας και της Α. Θ. Π. του Οικουμεν. Πατριάρχου, «ώσ σύμβολον της έν Κυρίῳ αγάπης και ένότητος». Οι άπεσταλμένοι του Οικουμενικού Θρόνου έσχον, άκολούθως, την εύκαιρίαν να συνεργασθώσι μετά της Α. Θ. Μ. του Πάπα και Πατριάρχου 'Αλεξανδρείας και να έπισκεφθώσι τά έν 'Αλεξανδρεία και έν Καίρω Πατριαρχικά 'Ιδρύματα, γενόμενοι πανταχοϋ δεκτοί μετ' ένδείξεων βαθείας τιμής και εύλαβείας.

ΡΩΜΑΪΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

'Η επί του Τελετουργικού 'Ιερά Σύνοδος του Βατικανού έδημοσίευσεν έπ' εύκαιρία του πρώτου ύπό της Ρωμαϊκής 'Εκκλησίας έορτασμού της ένσώμου 'Αναλήψεως της Θεοτόκου τό κείμενον του διά την 15ην Αυγούστου νέου λειτουργικού τύπου.

—'Υπό της Α. Α. του Πάπα Ρώμης έπετράπη εις τόν Ρωμαϊκόν Κλήρον ή άνάγνωσις εύχών και ή τέλεσις της θ. λειτουργίας εις τόν τόπον ένθα ύπό των ρωμαιοκαθολικών ύποστηρίζεται ότι ύπήρχεν ό Οίκος της Παναγίας έν 'Εφέσω. 'Επετράπη έπίσης ή τέλεσις λειτουργιών κατά την έπίσκεψιν προσκυνητών εις τά έρείπια των παλαιών ναών της έν 'Εφέσω Συνόδου και του άγίου 'Ιωάννου του Θεολόγου, ένθα τῆ πρωτοβουλία των τοπικών τουρκικών άρχών ήρχισαν έκτελού-

μενα διάφορα έξωραίστικά έργα προς διευκόλυνση του υπό της Τουρκικής Κυβερνήσεως επίτραπέντος προσκυνήματος.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ «ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ»

Οί ξένοι μας.

Ἀναχωρῶν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ὅπου ἔμεινα ἕνα σχολικὸν ἔτος ὡς ὑπότροφος τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἤθελα τόσο ἐγὼ ὅσον καὶ ὁ Νίκ Τορε Φურμπεργ, ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν ἰδίαν μὲ ἐμὲ ὑποτροφίαν, νὰ εὐχαριστήσω τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σπυρίδωνα καὶ τὴν Ἱ. Σύνοδον, οἱ ὁποῖοι μὲ τὸ οἰκουμενικὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον τοὺς διέπει, ἔδωσαν τὴν εὐκαιρίαν εἰς ἡμᾶς τοὺς ἐιεροδόξους νὰ σπουδάσωμεν ἐνταῦθα καὶ νὰ γνωρίσωμεν τὴν Ὁρθόδοξον Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν.

Εὐχαριστῶ τὸν Γεν. Διευθυντὴν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κ. Β. Βέλλαν ὡς καὶ τοὺς κ. κ. Καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου, διὰ τὸ πολὺ ἐνδιαφέρον, ποὺ ἔδειξαν, καὶ τὴν βοήθειαν τῶν ἱνα γνωρίσωμεν καλλίτερον τὴν Ὁρθόδοξον πίστιν. Ἐπίσης εὐχαριστῶ καὶ τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην πρῶην Λήμνου κ. Βασιλείου, ὁ ὁποῖος ἔκαμε τὸ πᾶν, ἵνα κάμῃ εὐχάριστον τὴν παρμονίην μας εἰς τὸ Οἰκοτροφεῖον.

Δὲν παραλείπω νὰ εὐχαριστήσω καὶ τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας, τοὺς Θεοφιλοτάτους Ἐπισκόπους, ὡς καὶ τοὺς Ἁγίους Ἡγουμένους τῶν Ἱ. Μονῶν καὶ τοὺς Ἱερεῖς, διὰ τὴν θερμὴν φιλοξενίαν τὴν ὁποῖαν παρέσχον εἰς ἐμὲ, δίδοντας τὴν εὐκαιρίαν νὰ γνωρίσω οὕτω καλλίτερον τὴν ἐσωτερικὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τοὺς φοιτητὰς καὶ ἄλλους, ὅσοι ἔδωσαν εἰς ἐμὲ παράδειγμα τῆς παλαιᾶς Ἑλληνικῆς ἀρετῆς τῆς φιλοξενίας καὶ ἀγάπης· μοῦ ἔκαμαν μεγάλην ἐντύπωσιν, τὴν ὁποῖαν δὲν θὰ λησμονήσω ποτέ.

Ἐπιστρέφω εἰς τὴν Σουηδίαν φέρω μαζί μου πολὺτιμον ὄλικόν διὰ τὰς περαιτέρω ἐπιστημονικὰς μου ἐρεῦνας. Ἐχῶ δὲ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ καταστήσω γνωστὴν τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Σουηδίας, ὅπου ὑπάρχει ἀγάπη καὶ ἐνδιαφέρον διὰ τὴν Ὁρθόδοξον, ἰδιαίτερος δὲ διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

Ἐλπίζω εἰς τὸ μέλλον αἱ δύο Ἐκκλησίαι μας νὰ ἔλθουν εἰς στενωτέραν ἐπαφήν, φθάνοντας οὕτω εἰς τὴν ἕνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν, ἡ ὁποία εἶναι καὶ ἐπιθυμία πάντων ἡμῶν.

Εἶμαι βέβαιος, ὅτι ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία θὰ θεωρήσῃ μεγάλο προνόμιον νὰ φιλοξενήσῃ ἀντιπροσώπου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἐκκλησίας ἐκείνης, ἡ ὁποία ὁμίλει τὴν γλῶσσαν τῆς Κ. Δ., καὶ τοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος ἐγέννησε τὸν Εὐρωπαϊκὸν πολιτισμὸν.

Αἶδσα, Ἐροῦκος Σέγκελμπεργ

Rev. P. Eric Segelberg

BIBΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Μητροπολίτου Λαρίσης Δωροθέου. Νομοκανονικαὶ ἐρευναι. Ἀθῆναι 1951.—Τὸ προσφάτως ἐκδοθὲν περιοδύδαστον τοῦτο ἔργον τοῦ καὶ ἐξ ἄλλων ἐργασιῶν αὐτοῦ γνωστοῦ μελετητοῦ τῶν νομοκανονικῶν ζητημάτων Σεβ. Μητροπολίτου Λαρίσης κ. Δωροθέου περιλαμβάνει, ὡς καὶ ἐν τῷ προλογικῷ τοῦ ἔργου σημειώματι δηλοῦται, ἀριθμὸν τινὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ δοθεισῶν ἀπαντήσεων ἐπὶ τεθέντων αὐτῷ, εἶτε ὑπὸ τῆς Ἱεράς Συνόδου εἶτε ὑπ' ἄλλων, ἐρωτημάτων, ἀναγομένων εἰς τὸ ἐν τῇ Αὐτοκεφάλῳ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος ἰσχύον δικητικὸν καθεστῶς καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν αὐτῆς δικονομίαν.

Μετὰ μακρὰν καὶ ἐμπεριστατωμένην εἰσήγησιν περὶ τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Συντάγματος, γενομένην ἐνώπιον τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς 7ῆς Ἰουλίου 1948, ἐξ ἀφορμῆς τῆς συζητουμένης τότε ἀναθεωρήσεως αὐτῶν (σελ. 9—39), τὰ θέματα τῶν ἐν τῷ τόμῳ τούτῳ δημοσιευομένων γνωμικτεθῶσεων εἶναι τὰ ἑξῆς.

α) **Διοικητικά:** Περὶ τοῦ χρόνου τῆς συγκλήσεως τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (σελ. 40—43). Περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ «τιτουλαρίου» ἐν σχέσει πρὸς τὸν «βοηθὸν» ἐπίσκοπον (σελ. 44—46). Περὶ παρανόμου γάμου καὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐκκλησ. ἀκυρώσεως αὐτοῦ (σελ. 110—124). Περὶ τῶν κωλυμάτων τοῦ γάμου (σελ. 125—130). Περὶ τοῦ πρὸς λύσιν τοῦ γάμου ἀρμοδίου Ἀρχιερέως (σελ. 131—137). Περὶ τοῦ ἀδυνάτου τῆς χειροτονίας ὑποψηφίου ἐφημερίου καταδικασθέντος ἐπὶ πλημμελήματι (σελ. 138—140). Περὶ τοῦ ἂν δύναται νὰ χειροτονηθῇ ἱερεὺς πρόσωπον κωλυόμενον, ὡς ἐκ τακτικῶν ἐνόρκων ἀνακρίσεων προέκυψεν, ἐφ' ὅσον μετὰ ταύτας διοικητικαὶ ἀνακρίσεις ἀνήρρεσαν αὐτὰς (σελ. 141—144). Περὶ τῆς σχέσεως τῶν παρ. 2 τοῦ ἀρθροῦ 3 καὶ 2 τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «περὶ ἐνορ. ναῶν καὶ ἐφημερίων» (σελ. 145—147). Περὶ περιπτώσεως μεταθέσεως Ἐφημερίου (σελ. 148—149). Περὶ προσόντων Ἐφημερίων δημοδιδασκάλων (σελ. 150—151). Περὶ ἀπαγορεύσεως ἀπομακρύνσεως τοῦ Κληρικοῦ ἐκ τῆς πόλεως ἢ τῆς μονῆς, ἐν ἣ δισκονεῖ, ἄνευ ἀδείας τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου (σελ. 152—156). Περὶ κανονικῶν προσόντων τῶν ὑποψηφίων Κληρικῶν (σελ. 157—164). Περὶ τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ θέσεως τῶν Ἱεροψαλτῶν καὶ τῆς ὑπ' αὐτῆς προστασίας τούτων (σελ. 209—214). Περὶ διαφόρων περιπτώσεων (κωλυμάτων προσόντων κλπ.) ἐκλογῆς Ἐφημερίων (σελ. 215—230).

β) **Δικονομικά:** Περὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς παρ' ἡμῖν Ἐκκλησιαστικῆς δικονομίας (σελ. 47—67). Περὶ τοῦ ἂν δύναται νὰ μετᾶσῃ Δικαστηρίων ὁ μὴ συμπληρώσας τριετὴ Μητροπολιτικὴν ὑπηρεσίαν Ἀρχιερεὺς (σελ. 68—70). Περὶ τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἀναθεωρήσεως (σελ. 71—74). Περὶ πλειόνων ποινῶν ἐπὶ συρρευσάντων παραβάσεων Κληρικῶν (σελ. 75—78). Περὶ τῆς συγκροτήσεως τοῦ Δευτεροβουθίου διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς Δικαστηρίου (σελ. 79—84). Περὶ ἀκυρώσεως φακέλλου δικογραφίας α) δι' ἀναρμοδιότητά ἀνακριτοῦ καὶ β) ἐπὶ ληψείᾳ μαρτυρίας κατηγορίας μετὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ κατηγορουμένου (σελ. 85—89). Περὶ ἀνήσεως Γραμματέως Ἐπισκοπ. Δικαστηρίου ὅπως δεχθῆ ἔφθει καὶ περὶ ἐπιβολῆς ποινῆς μὴ ἀναγεγραμμένης εἰς τὸν Νόμον (σελ. 90—92). Περὶ τοῦ ἂν εἶναι δυνατὸς ὁ συμψηφισμὸς ἐκκλησ. ποινῶν (σελ. 93—96). Περὶ ἀρμοδιότητος ἀνακριτικοῦ ὄργανου καὶ δεδικασμένου ὑπὸ τοῦ κοινοῦ Ποινικοῦ Δικαστηρίου (σελ. 97—98). Περὶ τῆς νομίμου συνθέσεως Δικαστηρίου πρὸς ἐκδίκασιν αἰτήσεως περὶ ἐξαιρέσεως πλειόνων δικαστῶν (σελ. 99—100). Περὶ νόμου ἀστηρίκτου καταδικαστικῆς ἀποφάσεως Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου (σελ. 101—104). Περὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 898/43 Νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 5383, περὶ Ἐκκλησ. Δικαστηρίων κλπ.», τροποποιηθέντος προηγουμένως διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1714/42 Ν. Δ. τῶν χρόνων τῆς κατοχῆς (σελ. 105—109).

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω, δημοσιεύονται ἐν τῷ προκειμένῳ ἔργῳ καὶ τὰ ἐπόμενα.

α) Ἀπάντησις εἰς ὑπόμνημα δύο Ἱεραρχῶν τῆς ἐν Ἑλλάδι Δυτικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τῶν διατάξεων τῶν ἀρθρῶν 8 καὶ 53 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2170/40 «Καταστατικοῦ Νόμου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν κατὰ τοῦ προσηλυτισμοῦ προστασίαν τοῦ ὀρθόδοξου Ἑλληνικοῦ λαοῦ (σελ. 165—180) καὶ β) ἐξέτασις τῆς νομοκανονικῆς θέσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ παλαισημερολογικτοῦ ζητήματος (σελ. 181—195), τῆς μορφῆς τῆς παρ' ἡμῖν ἡμερολογιακῆς μεταρρυθμίσεως—ὄχι τὸ «Γρηγοριανόν» ἀλλὰ τὸ «διωρθωμένον Ἰουλιανόν»—(σελ. 196—201) καὶ τοῦ δυνατοῦ τρόπου τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀποκαταστάσεως τῶν καθαιρεθέντων Ἀρχιερέων, ὧν ἡ ἀναχειροτόνησις εἶναι καὶ δογματικῶς καὶ κανονικῶς ἀπαράδεκτος (σελ. 201—208).

Θὰ ἴσκει καὶ μόνη ἡ ἀναγραφὴ τῶν θεμάτων τούτων, ἀτινα ἐν πάσῃ ἐμβριθείᾳ ἐξετάζονται ἐν τῷ προκειμένῳ ἔργῳ, ἵνα καταδείξῃ τὴν πολυμέρειαν καὶ σπουδαιότητα τῶν νομοκανονικῶν ἀσολιῶν τοῦ σ.

Ἄλλὰ δὲν εἶναι μόνη ἡ πολυμέρεια καὶ ἡ σπουδαιό-

της τῶν θεμάτων, τὰ προσδίδοντα τὴν ἀξίαν εἰς τὸ περισπούδαστον, τῷ δυνι, βιβλίον τοῦ ἀγίου Λαρίσης. Εἶναι καθήκον τοῦ εἰλικρινοῦς μελετητοῦ νὰ ἐξάρη καὶ τὴν εὐσυνειδησίαν, ἣτις διακρίνει τὴν ἔρευναν, καὶ τὸν πλοῦτον τῆς γνώσεως, ὅστις φωτίζει αὐτήν, ἀλλὰ καὶ τὴν εὐρύτητα τοῦ πνεύματος, ὑπὸ τοῦ ὁποῦ διαπνέεται αὐτὴ καὶ τὴν ὀρθότητα τῶν συμπερασμάτων, εἰς τὰ ὁποῖα καταλήγει. Πάντα ταῦτα καθιστᾶσι καὶ ἀπὸ θεωρητικῆς καὶ ἀπὸ πρακτικῆς ἀπόψεως χρησιμώτατον τὸ ἔργον, διὰ τὸ ὁποῖον χάριτες πολλαὶ ὀφείλονται εἰς τὸν ἀκούραστον καὶ ἐμβριθῆ τούτου συγγραφέα, χωρὶς νὰ λησμονήσωμεν καὶ τὸν μετὰ περισσῆς ἐπιμελείας ἐμφανίσαντα τοῦτο ἐκδοτικὸν οἶκον «Ἀστήρ» τῶν Ἀδελφῶν Παπαδημητρίου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ἀμίλια Σ. *Ἀλιβεζάτου* Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (Γεν. Γραμματέως Ἐπιτροπῆς Ἑορτασμοῦ Ἀποστόλου Παύλου), Ὁ κόπος του. Λόγος ἐκφωνηθεὶς ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῇ 29 Ἰουνίου 1951, ἐπετεῖω τῆς ἐλευθέρως τοῦ Ἀπ. Παύλου εἰς Ἑλλάδα. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ πανηγυρικοῦ τεύχους τῆς «Θεολογίας» ἐπὶ τῷ ἑορτασμῷ τῆς ἐπετείου ταύτης. Ἀθῆναι 1951 (Σελ. 22, μετὰ τῆς εἰκόνας τοῦ Ἀποστόλου).

Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας: Τὸ Πατριαρχεῖον καὶ οἱ Ὁρθόδοξοι. (Παράρτημα «Πανταίου»). Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, Τύποις «Ἀνατολῆς» 1951 (Σελ. 37).

Ἰωάννου Οἱ. Καλογέρου, Διευθυντοῦ τοῦ Ἀνωτέρου Ἐκκλησ. Φροντιστηρίου Θεσσαλονίκης, Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ ἡ σύγχρονος Οἰκουμενικὴ κίνησις. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περιοδ. «Γρηγόριος ὁ Παλαμάς». Θεσσαλονίκη 1951 (Σελ. 30).

Τοῦ αὐτοῦ, Αἱ περὶ τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἀντιλήψεις νεωτέρων ρωμαιοκαθολικῶν θεολόγων. Ἐναίσιμος ἐπὶ διδακτορικῇ διατριβῇ, ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Θεολογ. Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Ἀθῆναι 1951 (Σελ. 113).

Ἀκολουθία τοῦ ἀγίου ἐνδόξου ἀποστόλου Τίτου πρώτου ἱεράρχου Κρήτης. Ἐκδόσις Ἱ. Μητροπόλεως Κρήτης. Ἡράκλειον 1951 (Σελ. 23).

Markos A. Siotis Die klassische und die christliche Cheiroteonie in ihrem Verhältnis. Sonderabdruck aus der Zeitschrift «Θεολογία» Athen 1951 (Σελ. 136).

Ἀναστασία Β. *Ἀντωνοπούλου,* δημοδιδασκάλου. Ὁ Χιλιασμός μεγάλος ἄχθος τοῦ σημερινοῦ ἀγῶνος τῆς Ἑλλάδος. Πάτριαι 1951 (Σελ. 24).

Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ καταρρευσίς τῶν χιλιαστικῶν προρρήσεων. Πάτριαι 1951 (Σελ. 32).

Νόρμαν Χάρρισον, Ἀμερικανοῦ ἱεροκήρυκος. Ἡ ὁδὸς τῆς ζωῆς. Μετάφρασις *Σπύρου Ζωδιάτη.* Ἀθῆναι 1951 (σ. 19).

Γενναδίου Μ. *Ἀραμπατζόγλου,* Μητροπολίτου Ἡλίου-πόλεως καὶ Θειρῶν, Φωτίεος Βιβλιοθήκη, ἥτοι ἐπίσημα καὶ ἰδιωτικὰ ἔγγραφα καὶ ἄλλα μνημεῖα σχετικὰ πρὸς τὴν ἱστορίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, μετὰ γενικῶν καὶ εἰδικῶν προλεγομένων. Μέρους πρώτου. Ἐν Κων. πόλει 1933 (σελ. ιστ' ἢ 247). Μέρους δευτέρου. Ἐν Κων. πόλει 1935 (σελ. ιδ' ἢ 270).

Τοῦ αὐτοῦ, Πόλεμοι, κοινωνία, Χριστιανισμός καὶ ὁ μεταπολεμικὸς κόσμος τῆς εἰρήνης. Ἰσταμποῦλ 1945 (σελ. 186).

Τοῦ αὐτοῦ, Ὁ Φιλιππουπόλεως Νεόφυτος καὶ ἡ δράσις αὐτοῦ (1689—1711). (Ἡ στάσις ἐνίων κληρικῶν τοῦ Οἴκου. Πατριαρχεῖον ἔναντι τῶν προτεσταντῶν κατὰ τὸν ιζ' αἰῶνα). Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς «Ὁρθοδοξίας». Σταμποῦλ 1946 (σελ. 20, μετ' εἰκόνας τοῦ Νεοφύτου).

Τοῦ αὐτοῦ, Μία πατριαρχικὴ λειτουργία εἰς τὴν «Χρυσόπηγην» τοῦ Γαλατᾶ τὸ 1608 ἐπὶ Νεοφύτου Β'. Ἀ

νατύπωσις ἐκ τῆς «Ὁρθοδοξίας». Σταμποῦλ 1948 (σελ. 14).

Τοῦ αὐτοῦ, Ἐξέχουσαι ἐκκλησιαστικαὶ προσωπικότητες τοῦ Οἴκου. Μετὰ τὴν ἄλωσιν. Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς «Ὁρθοδοξίας». Σταμποῦλ 1950 (σελ. 48, μετ' εἰκόνων). [Γεράσιμος ὁ Θεσσαλονίκης, ὁ κατόπιν Χαλκηδόνος 1788—1810 καὶ 1810—1820), Μελέτιος ὁ Προύσης Νικομηδείας (1749—1791), ὁ Οἴκου. Πατριάρχης Ἱερεμίας ὁ Γ', ὁ Οἴκου. Πατριάρχης Παΐσιος ὁ Β', ὁ Οἴκου. Πατριάρχης Σωφρόνιος ὁ Β'].

Τοῦ αὐτοῦ, Ἱστορία τοῦ Μεγάλου Ρεύματος (Ἄρναούτκιου) Σταμποῦλ 1949 (σελ. 233, μετ' εἰκόνων).

Τοῦ αὐτοῦ, Ὁ Βασσαυέτος. τὰ κηρύγματα τοῦ καὶ ἰδίως αἱ ἐπικήδειοι λόγοι του. Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς «Ὁρθοδοξίας». Σταμποῦλ 1950 (σελ. 99).

Ἐκκλησιαστικὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα, ἐξυπηρετηθέντα ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος θεολόγων ἢ «Ζωῆ»: Ἐκθεσις περὶ τῆς λειτουργίας αὐτῶν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1950—1951. Ἀθῆναι 1951 (σ. 16).

Gennadios M. Arabadjoglou Metropolitte d'Helio polis, Membre du Saint-Synode du Patriarcat Œcuménique, Membre correspondant d'Instituts archéologiques de l'étranger, L'évolution de l'esprit démocratique et moral dans l'ancienne cité d'Athènes et la jeune République turque. A propos du XXme anniversaire de la République Turque (σελ. 14).

Παναγιώτου Ι. *Μπρατσιώτου* Καθηγητοῦ τῆς Εἰσαγωγῆς εἰς τὴν Π. Δ. τῶν Ὁ' ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, Ὁ Ἐκκλησιαστὴς, Εἰσαγωγή, Κείμενον, Μετάφρασις ἐκ τοῦ ἔβρ. Σχόλια. Ἀθῆναι 1951 (σελ. 143).

Χριστιανικὸς Κοινωνικὸς Κύκλος: Τὸ κοινωνικὸν πρόβλημα καὶ ὁ Χριστιανισμός. Εἰσηγήσεις καὶ πορίσματα τοῦ Χριστιανικοῦ Κοινωνικοῦ Κύκλου. Σειρὰ πρώτη. Ἀθῆναι 951 (σ. 1209).

1900th Anniversary of the Coming of St. Paul to Greece: Paulus—Hellas—Œkumene (An Œcumenical Symposium). Published by the «Student Christian Association of Greece». Athens 1951 (σελ. 203, μετὰ τῆς εἰκόνας τοῦ Ἀποστ. Παύλου).

Κ. Ντίκινς, Ἡ ζωὴ τοῦ Κυρίου. Ἀπόδοσις ἐκ τῆς ἑλληνικῆς Γ. Δ. Καχριμάνη—Ν. Β. Καμβόση. Εἰκονογράφηση—Λιθογραφίαις Κ. Μαλάμου. Ἐκδοτ. Οἶκος «Ἀστήρ» Ἀλ. καὶ Ε. Παπαδημητρίου. Πρόλογος *Γεωργίου Παπαμιχαήλ* ὑπὸ τὸν τίτλον «Διὰ τὸν ὄρασιον κόσμον τῶν παιδιῶν καὶ διὰ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν μεγάλων». Ἀθῆναι 1951 (Σελ. 95).

Νίκου Καρυσιώτη Καθηγητοῦ τῆς Ριζαρείου Σχολῆς, Μουσικῶν Ἀγιοσματοῦν, ἥτοι ἡ μουσικὴ τῶν ἱερῶν Μυστηρίων καὶ τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας. Ἐκδοτ. Οἶκος «Ἀστήρ». Ἀθῆναι (σελ. 150).

Στυρ. Ν. Λαγοπάτη δ. θ. καθηγητοῦ, Ἡ ἐπὶ τοῦ Ὁρους ὀμίλια. Ἐρμηνευτικὴ μελέτη. Ἐκδοτ. Οἶκος «Ἀστήρ». (σελ. 190).

Πηγὴ Ζωῆς, ἦγουν λόγοι τῶν θεοφόρων Πατέρων, Ἀτωνίου τοῦ μεγάλου, Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου, Μάρκου τοῦ Ἀσκητοῦ, Διαδόχου ἐπισκόπου Φωτικῆς, Ἰωάννου Κλίμακος κ.λ.π., ἐξηγημένοι τὸ κατὰ δύναμιν ἀπὸ τὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ στὴ σημερινὴ γιὰ ὠφέλεια καὶ γιὰ πνευματικὴ ἀγαλλίαση τῶν χριστιανῶν, ἀπὸ τὸν *Φάτην Κόντογλου*, Ἐκδοτ. Οἶκος «Ἀστήρ», Ἀθῆναι α ἔνα' (σελ. 128).

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Συνδρομαὶ καὶ ἐμβάσματα διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς: Πρὸς τὸν Διαχειριστὴν τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία», Ἀθῆνας (Κ), ὁδὸς Φιλοθέης 19. Τηλέφ. 27.689.

Αἰδ. Π. Λεπίδαν, Κάστρον. **Γ. Ἀπέργην,** Πειραιᾶ, **Ν. Τσιάππον,** Παραμυθίαν. **Κ. Σιδεράκη,** Ἀφράτα καὶ κ. **Σ. Ναστούλην,** Ἄρτα' αἱ διευθύνσεις σας ἔκτοκτοποιήθη' αν.—**Αἰδ. Ι. Γκοβσίον,** Πλάτωνον. **Θ. Ἀνδρεῶδ**

πουλον, Κουλούραν Ν. Αντωνιάδου, Αίγιον Α. Ευαγγελάκον και Α Παιδοκούμην, Παλαιομοναστήριον ἐνεγράφητε, —κ. Κ. Παναγιώτου, Βαθύ, τὸ φύλλον ἀποστέλλεται τακτικῶς σχετικῶς σὰς γράφομεν.

Πᾶσα μεταβολὴ διευθύνσεως δέον νὰ μᾶς ἀνακοινοῦται ἀμέσως, σημειομένης ἀπαραιτήτως τῆς θέσεως, ἐξ ἧς ἢ μετὰθεσις. Ἄλλως, ἀποβαίνει ἀδύνατος ἡ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου εἰς τὴν νέαν διεύθυνσιν.

Παρακαλοῦνται οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ προμηθευθῶν ἐκδόσεις τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας» νὰ ἀπευθύνωνται ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν Ἀποστολικῆς Διακονίας, Μονὴν Πετραῖκη, Θεολογικὸν Οἰκοτροφεῖον, Ἀθήνας.

Παρακαλοῦνται τὰ Γραφεῖα τῶν ἱερῶν Μητροπόλεων ὅπως ἀνακοινοῦν εἰς τὴν «Ἐκκλησίαν» τὸ ὄνομα τοῦ ἐκαστοῦ χειροτονουμένου καὶ τὴν τοποθέτησίν του, ὡς καὶ πᾶσαν μετὰθεσιν ἱερέως ἢ λόγῳ θανάτου πλήρωσιν ἱερατικῆς θέσεως.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητρόπολις Ἀρτης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 2200|1940 «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων Νόμων καὶ Διαταγμάτων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα, ὡς καὶ τὰ κανονικὰ τοιαῦτα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ δικαιολογητικά, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων διὰ τὴν κατάληψιν τῆς κενῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἱ. ναοῦ ἁγίου Χαραλάμπους Κάτω Ἀθαμανίου (Κάτω Λειψοῦ). Ἐν Ἀρτῇ τῇ 8ῃ Ὀκτωβρίου 1951

† Ὁ Ἀρτῆς Σεραφεῖμ

Ἱ. Μητρόπολις Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἱεροῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ τῶν ἁγίων Πάντων Ἀρμενίων, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ Ἀν. Νόμου 2200|1940 «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων», ὡς καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5816|1941 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως, τοῦ Α.Ν. 2200|1942» ὀριζόμενα προσόντα. Ἴνα ἐντὸς μηνὸς, ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ πιστοποιητικά.

Ἐν Κυπαρισσίᾳ τῇ 9 Ὀκτωβρίου 1951

† Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας Δαμασκηνός

Ἱ. Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου «περὶ ἱ. ναῶν καὶ ἐφημερίων» προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις ἐφημερίων τῶν ἱ. ναῶν Κοιμήσεως Θεοτόκου Γλώσσης καὶ ἁγίας Ζώνης Ἀμελάντων (προσόντα Γ' κατηγορίας), ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως, ὑποβάλλωσιν εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν τὰ ὑπότων Ἱερῶν Κανόνων καὶ τοῦ Νόμου προβλεπόμενα πιστοποιητικά.

Ἐν Χαλκίδι τῇ 19 Ὀκτωβρίου 1951

† Ὁ Χαλκίδος Γρηγόριος

Ἱ. Μητρόπολις Ἐλασσῶνος

Καλοῦνται οἱ βουλομένοι καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσι μίαν ἐκ τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων ἥτοι 1) Δομενίκου, 2) Ἀμουρίου, 3) Κεφαλοβρύσου, 4) Βαλανίδας, 5) Βούρμπας, 6) Κοκκινόπλου, 7) ἁγίου Δημητρίου, 8) Κρουβρῶσης, 9) Σκαμῆς, 10) Γερανίων, 11) Μικροῦ Ἐλευθεροχωρίου, 12) Παναγίας Τσαριτσάνης καὶ 13) ἁγίου

Νικολάου Τσαριτσάνης, ὅπως ὑποβάλλωσιν ἡμῖν ταῦτα μετὰ σχετικῆς αἰτήσεως, τὸ πολὺ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἐλασσῶνι 31 Ὀκτωβρίου 1951

† Ὁ Ἐλασσῶνος Καλλίνικος

Ἱ. Μητρόπολις Σερρών καὶ Νιγρίτης

Καλοῦνται οἱ βουλομένοι καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσι μίαν ἐκ τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων ἥτοι 1) Ψυχικοῦ 2) Μεσοκώμης, 3) Συκιᾶς, 4) Ἀνω Ὀρεινῆς, 5) Κρίνου, 6) Βαρεικοῦ, 7) Πύργου, 8) Ἀρεθούτης, 9) Φιλαδελφείου, 10) Κεφαλοχωρίου καὶ 11) Εὐαγγελιστρίας, ὅπως ὑποβάλλωσιν ἡμῖν ταῦτα μετὰ σχετικῆς αἰτήσεως, τὸ πολὺ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Σέρραις τῇ 31 Ὀκτωβρίου 1951

† Ὁ Σερρών καὶ Νιγρίτης Κωνσταντῖνος

Ἱ. Μητρόπολις Φθιώτιδος

Διακηρύττει, ὅτι προσκαλεῖ τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τῆς ἐνορίας Κλωνίης, καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, τῆς παρούσης, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως αἴτησιν μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ Α. Ν. 2200 περὶ ἱ. ναῶν ὀριζόμενων πιστοποιητικῶν.

Ἐν Λαμίᾳ τῇ 30 Ὀκτωβρίου 1951

† Ὁ Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος

Ἱ. Μητρόπολις Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» Νόμου 2200|1940, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα ἵνα καταλάβωσι τὴν χηρεύουσαν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου Μεγάρων, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, πρὸς ἀνακήρυξιν τῶν ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Κηφισίᾳ τῇ 1ῃ Νοεμβρίου 1951

† Ὁ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Ἰάκωβος

Ἱ. Μητρόπολις Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης

Χηρευουσῶν τῶν ἐνοριῶν 1) Σμυρτοῦλας, 2) Ἀρχαγγέλου, 3) Ἐκκλησιᾶς, 4) Πλησιῶν, 5) Στρογγυλῆς, 6) Ἀηδονιάς, 7) Λυγιάς, 8) Φλαμπούρων, 9) Ἀνω Ρεματιᾶς, 10) Σφηνωτοῦ καὶ 11) Γαλατᾶ, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς θέσεις ταύτας καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν ἡμῖν αἴτησιν μετὰ τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν, διὰ νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων, συμφώνως τῷ Νόμῳ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1ῃ Νοεμβρίου 1951

† Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Ἀνδρέας

Προμηθευθῆτε ἐγκαίρως τὸν

ΗΜΕΡΟΔΕΙΚΤΗΝ

ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΤΟΥΣ 1952

μὲ τὰ καθημερινὰ Βιβλικὰ καὶ Πατερικὰ Ρητὰ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Π. Σ. ΜΑΝΩΛῆΣΗΣ

Ἐν Ἀθήναις Τόποις «Φθίνικος» Λεωνάτου 4.